

การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

A STUDY ON THE INTERNAL SUPERVISION ROLE OF BASIC EDUCATION
ADMINISTRATORS IN CHANTHABURI, RAYONG AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์

ของ

ญาณิ ญาณะโส

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

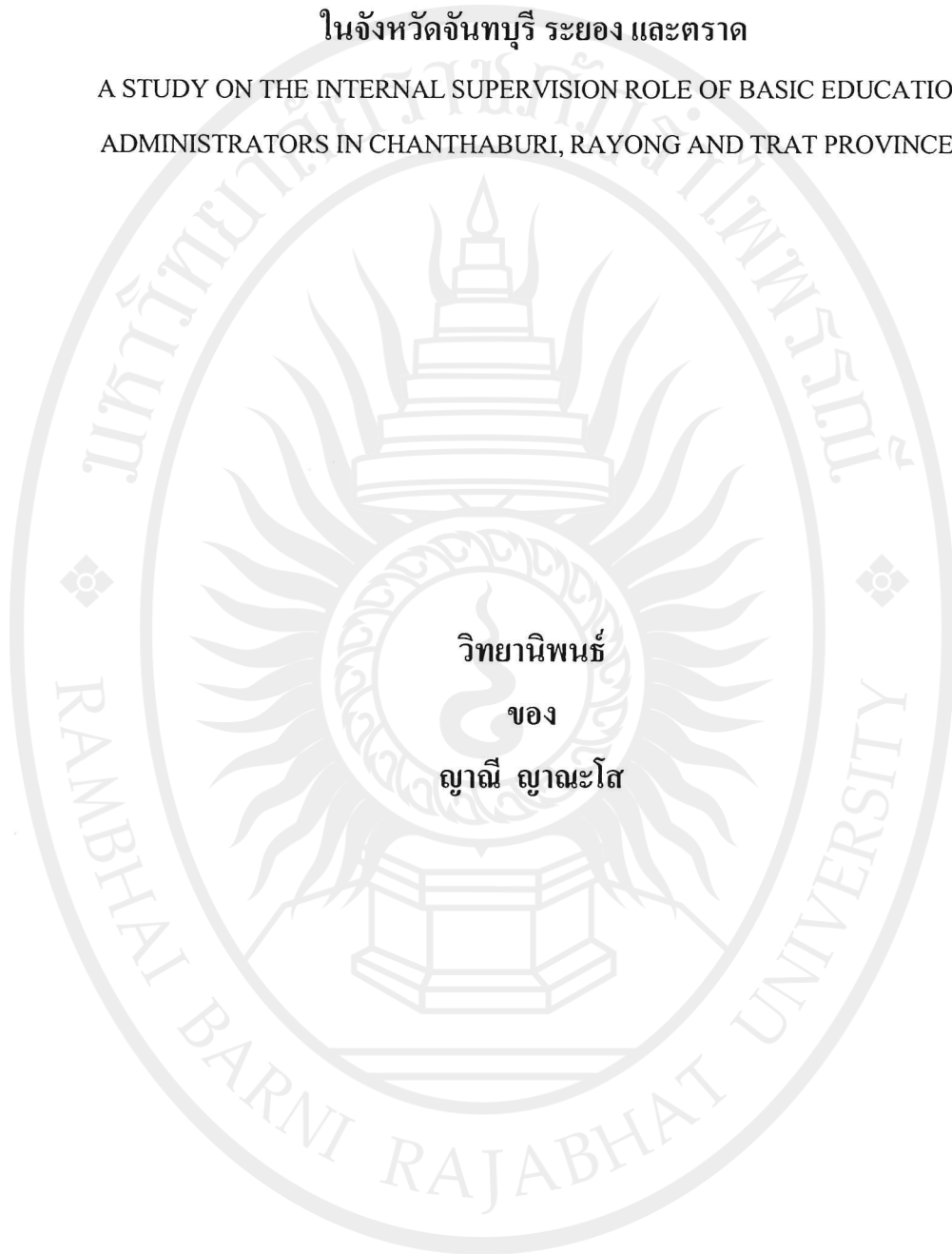
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตุลาคม 2562

การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

A STUDY ON THE INTERNAL SUPERVISION ROLE OF BASIC EDUCATION
ADMINISTRATORS IN CHANTHABURI, RAYONG AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์
ของ
ญาติ ญาณะโส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตุลาคม 2562

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

A Study on Internal Supervision Role of Basic Education Administrators
in Chanthaburi, Rayong and Trat Provinces

ญาติ ญาณะโส

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายตา ประเสริฐศักดิ์)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกลี)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐศักดิ์)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ภูวดล บัวบางพลู)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... ผู้ช่วยอธิการบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)

วันที่ 18 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2562

ญาติ ญาติ โส. (2562). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด
จันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาส สุขกสิ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)	กรรมการ

บทคัดย่อ

การนิเทศภายในเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูผู้สอน
อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เพียงส่งเสริมสมรรถนะ
ของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นสอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาแห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายใน
ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพ
และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำนวน 375 คน โดยใช้ตารางเทียบ
กลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบ
ความแตกต่างของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด
จันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) การเปรียบเทียบบทบาท
การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตาม
สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมบทบาทในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การนิเทศระหว่าง
สถานศึกษาต่างๆ เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายใน จัดให้มี
การประชุมชี้แจงมอบหมายงานที่ชัดเจน รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : การนิเทศภายใน, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Yanee Yanaso. (2019). **A Study on the Internal Supervision Role of Basic Education Administrators in Chanthaburi, Rayong and Trat Provinces.** Thesis M.Ed. (Educational Administration).
Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Associate Professor Dr.Sureemas Sukkasi Ed.D. (Educational Administration)	Chairman
Associate Professor Ampawan Prasertphak M.A. (Educational Psychology and Guidance)	Member

Abstract

Internal supervision is an important role for the school administrators in systematically developing effective learning and teaching management, which not only promotes the learners' ability, but also enhances higher education quality according to the national education standard. The purposes of this research were to study and compare the internal supervision role of basic education administrators in Chanthaburi, Rayong and Trat provinces classified by status and size of the schools. The sample used in this research was a group of 375 school administrators and teachers in basic education schools in Chanthaburi, Rayong and Trat provinces. The sample size was calculated using Krejcie and Morgan's comparison table and proportionate stratified random sampling method. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.98. The statistics used for data analysis were: percentage, mean, standard deviation, T-test, One-way ANOVA and Scheffe's paired difference test.

The results found that: 1) the internal supervision role of the basic education administrators in Chanthaburi, Rayong and Trat provinces, both overall and individual aspects, was at the high level, and 2) the comparison of the internal supervision role of the basic education administrators in Chanthaburi, Rayong and Trat provinces classified by status and size of the schools, both overall and individual aspects, was different with no statistical significance. The school administrators should promote the knowledge sharing and supervision roles among the schools, give an opportunity to the personnel in the schools to participate in internal supervision, have a meeting to assign jobs clearly and monitor and investigate the evaluation regularly.

Keywords: Role on Internal Supervision, Basic education school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราดที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ญาติ ญาติะโส

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
	สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	การนิเทศการศึกษา.....	9
	ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	9
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	10
	หลักการการนิเทศการศึกษา.....	12
	ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา.....	14
	การนิเทศภายในสถานศึกษา.....	16
	ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	16
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	17
	ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	19
	หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	20
	ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	22
	กระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	26
	การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	29
	การจัดระบบการนิเทศ.....	30
	การดำเนินการนิเทศ.....	31
	การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ.....	35
	การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการการนิเทศ.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ.....	37
นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยต่างประเทศ.....	40
งานวิจัยในประเทศ.....	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	59
วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	73
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	75
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	83
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	91
ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	97
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	101

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา..... 45
2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา..... 49
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายข้อ..... 50
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการจัดระบบการ นิเทศ โดยรวมและรายข้อ..... 51
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการดำเนินการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ..... 52
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการประเมินผล การจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ..... 53
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการติดตาม ประสานงาน เพื่อพัฒนาระบบและการบวนการการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ..... 54
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ โดยรวมและรายข้อ 55
9	ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายข้อ จำแนกตาม สถานภาพ..... 56
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายข้อ จำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา..... 57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการนิเทศภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด.....	92
12	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบทบาท การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด	98

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

7

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ปัจจุบันระบบ โลกมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว กระแส สื่อเทคโนโลยีได้เข้ามามีอิทธิพลต่อหลาย ๆ ด้านในสังคมไม่เว้นแต่ในระบบการศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อก่อให้เกิดความทันสมัยในองค์ความรู้ การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในสังคมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 6 ไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นการพัฒนาเพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการปฏิบัติอย่างหลากหลาย ประกอบด้วย กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4)

การสร้างและพัฒนาคนไทยเพื่ออนาคตของประเทศ สร้างคนไทยให้เป็นคนดีและคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น สามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้ รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทย และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดนโยบาย ดังนี้ 1) เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบ

และกระบวนการ 2) เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการและด้อยโอกาส มีความรู้ ทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป 3) เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน 4) ยกกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการ 5) เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่ง และมีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการ 6) เร่งรัดปรับปรุงสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจและมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน 7) สร้างระบบการควบคุมการจัดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ และข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์ 8) สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดีทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 9) เร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้องเหมาะสม เป็นธรรมปราศจากคอร์รัปชันให้เป็นปัจจัยหนุนในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ 10) มุ่งสร้างพลเมืองที่ดีตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม และ 11) ทุ่มเทมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาแล้วและสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพเพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 2)

การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารร่วมกันทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อชี้้นำให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศในการที่จะช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน ได้พัฒนาเต็มศักยภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (วิโรจน์ ศรีภักดี. 2553 : 9) ดังนั้น การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้สถานศึกษาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยี รวมทั้งความสามารถของครูที่แตกต่างกัน โดยใช้ยุทธศาสตร์การร่วมมือซึ่งกันและกันให้สอดคล้องกับปรัชญาหลักการศึกษา ตลอดจนความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงจำเป็นจะต้องมีการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (ประภารัตน์ พนาสุธรรม. 2557 : 24) ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้นนั้นจะต้องใช้กระบวนการการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพทั้งด้านบริหาร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ที่จะมุ่งพัฒนาด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการเรียนรู้และ

การพัฒนางาน ปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึงการเรียนการสอน โดยปรับปรุงเทคนิคการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 179)

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายงานที่สำคัญ เป็นการจัดระบบการนิเทศ เป็นการเตรียมการจัดระบบและเตรียมการดำเนินการนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน การดำเนินการนิเทศ เป็นรูปแบบหรือกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา เป็นการดำเนินการนิเทศตามระบบที่วางแผนร่วมกันอย่างรอบคอบ การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นการตรวจสอบถึงผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้รับการนิเทศเข้าใจรายละเอียดและมีส่วนร่วมในการประเมิน มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดอ่อน ตลอดจนรวบรวมผลการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาหาทางเลือกให้การดำเนินการนิเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศเป็นการนำจุดอ่อนของกระบวนการนิเทศที่พบจากการวิเคราะห์และประเมินผลการนิเทศมาวางแผนและทำการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและนำไปใช้นิเทศครั้งต่อไป และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การจัดระบบการนิเทศ เป็นการนำผลจากความสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปเผยแพร่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 37) ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยแรงเสริม เป็นกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเข้ามาช่วยในการดำเนินงานเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เอื้อซึ่งกันและกันและขับเคลื่อนสู่เป้าหมายที่มีคุณภาพที่สุด แต่การจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จและยังไม่บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อาจมีสาเหตุสำคัญหลายประการ ได้แก่ ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอน สอนโดยยึดตำราเรียนไม่เน้นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง (วารุณีย์ วงศ์ลีษา. 2557 : 1)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การนิเทศภายในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษายบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการวางแผนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอันจะส่งผลให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผน และการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อันเกิดมาจากการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ปีการศึกษา 2561 จำนวน 12,167 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 38 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 94 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 224 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 ครูผู้สอน

1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น

1.2.1 ขนาดเล็ก

1.2.2 ขนาดกลาง

1.2.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยะเวลา และตราด ประกอบด้วย

2.1 การจัดระบบการนิเทศ

2.2 การดำเนินการนิเทศ

2.3 การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ

2.4 การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ

2.5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานะใด ๆ ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกัน บทบาทนี้อาจมีลักษณะเป็นตามกฎระเบียบของกลุ่มรูปนัยที่จะกำหนดสิ่งที่บุคคลแต่ละบุคคลที่ครองตำแหน่ง จะต้องคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรมทั้งในส่วนของตนเองและส่วนที่จะต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่อื่น ๆ ในกลุ่ม และอาจมีลักษณะไม่เป็นทางการที่เป็นความคาดหวังของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องการให้ผู้มีหน้าที่หนึ่ง ๆ ต้องมีพฤติกรรมใดบ้าง

การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินการ โดยมีการวางแผน ควบคุมการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีเทคนิค ชี้แนะ กระตุ้น ชี้แนะ ส่งเสริม เพื่อช่วยเหลือให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคการสอนที่ตอบ โจทย์ความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุก ๆ ด้านเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนด

การจัดระบบการนิเทศ หมายถึง การเตรียมการจัดระบบและเตรียมการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและงานการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน การจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความชัดเจนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงในการนิเทศ โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดขั้นตอน กิจกรรมหรือวิธีการดังกล่าว

การดำเนินการนิเทศ หมายถึง รูปแบบหรือกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษาเป็นการดำเนินการนิเทศตามระบบที่วางแผนร่วมกันไว้อย่างรอบคอบในขั้นดำเนินการนิเทศระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศควรเป็นไปในรูปแบบของการเป็นมิตร มีความร่วมมือกัน

เพื่อเป้าหมายเดียวกัน มีการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป้าหมายสูงสุดคือคุณภาพของนักเรียน มีความจริงใจในการชี้แนะชี้แนะและยอมรับข้อมูลป้อนกลับทั้งสองฝ่าย ซึ่งในขั้นนี้จะมีการประเมินผลย่อยเพื่อปรับปรุงการดำเนินการนิเทศไปพร้อมกับการนิเทศ

การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ หมายถึง การตรวจสอบถึงผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามปฏิทินการประเมิน โดยคณะกรรมการที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม ผู้รับการนิเทศเข้าใจรายละเอียดและมีส่วนร่วมในการประเมิน มีการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดอ่อน ตลอดจนรวบรวมผลการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาหาทางเลือกให้การดำเนินการนิเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ หมายถึง กระบวนการนิเทศที่พบจากการวิเคราะห์และประเมินผลการนิเทศ มาวิเคราะห์ แสวงหาแนวทางการนิเทศ การปรับปรุงเทคนิค วิธีการ กระบวนการและกิจกรรมการนิเทศ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา วางแผนและทำการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและนำไปใช้ในการนิเทศครั้งต่อไป

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ หมายถึง แหล่งการเรียนรู้ สถานที่ทำการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ช่วยสอน วิธีการสอนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน จากนั้นนำผลจากความสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปเผยแพร่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา โดยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้านจัดการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

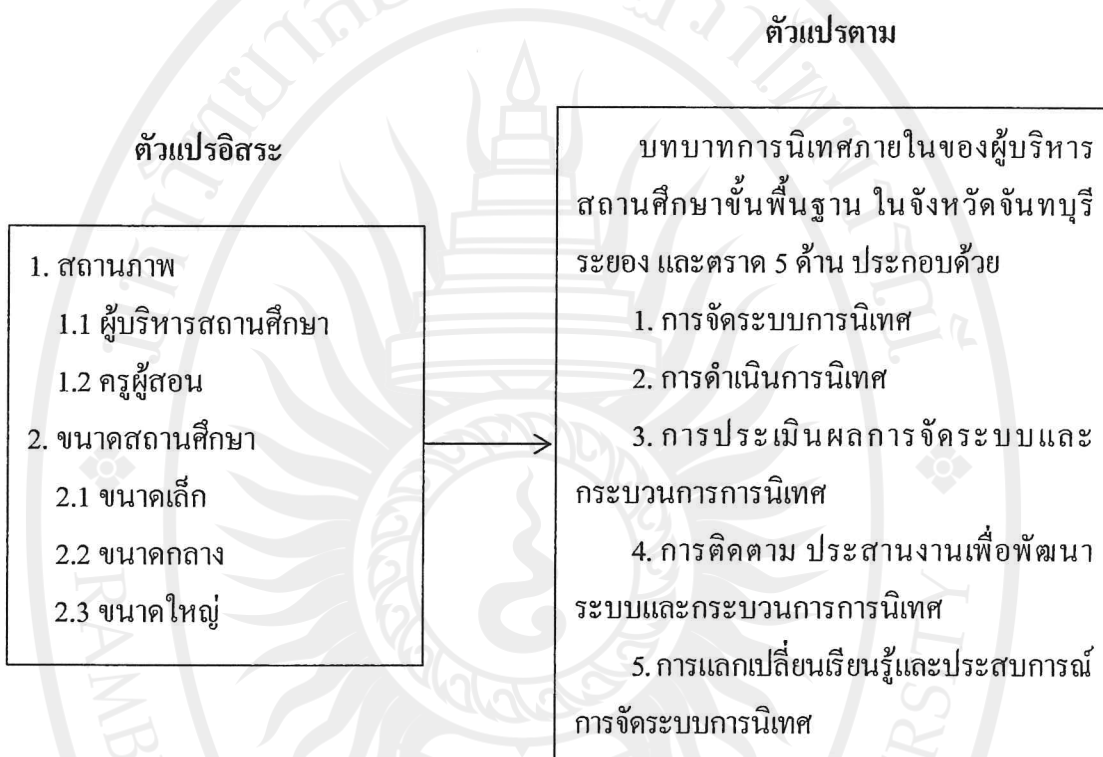
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่จัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียนซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ขนาด คือ

1. ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา
2. ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน
3. ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 36) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน

2. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา

- 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
- 1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
- 1.3 หลักการการนิเทศการศึกษา
- 1.4 ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

2. การนิเทศภายในสถานศึกษา

- 2.1 ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.3 ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.4 หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.5 ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 2.6 กระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา

3. การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

- 3.1 การจัดระบบการนิเทศ
- 3.2 การดำเนินการนิเทศ
- 3.3 การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ
- 3.4 การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ
- 3.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ

4. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
- 5.2 งานวิจัยในประเทศ

การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ประกอบ เนื่อนสกุล (2552 : 14) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันโดยมีการร่วมคิด ร่วมทำ สนับสนุน ชี้แนะ ชี้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานของสถานศึกษามุ่งให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552 : 2) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครูเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

วิโรจน์ ศรีภักดี (2553 : 9) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาหมายถึง กระบวนการบริหารร่วมกันทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษานุเคราะห์ทางการศึกษา เพื่อชี้นำให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศในการที่จะช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

นันทน์ภัส โขรัมย์ (2555 : 9) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน โดยมีการวางแผน แนะนำ กระตุ้น หาแนวทางปรับปรุงร่วมกันจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุดและส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วารุณีย์ วงศ์ศิลา (2557 : 11) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โคแกน (Cogan. 1973 : 9) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานการนิเทศที่ปฏิบัติงานนอกห้องเรียน ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงระบุถึงงานต่าง ๆ เช่น การเขียนการแก้ไข หลักสูตร การเตรียมพัฒนากระบวนการและเครื่องมือสำหรับรายงานการเรียนของนักเรียนต่อผู้ปกครองและความเกี่ยวข้องกว้าง ๆ เช่น การวัดประเมินผลของโปรแกรมการศึกษาในสถานศึกษา

กลิคแมน (Glickman. 2004 : 7) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดการสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสนับสนุน ชี้แนะ ชี้นำ เพื่อการพัฒนาของบุคลากรในสถานศึกษา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดและส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

นันทน์ภัส โขรัมย์ (2555 : 11) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาครู ให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการช่วยเหลือ ส่งเสริม ชี้แนะแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ไพรวลัย วันทนา (2555 : 2) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่คนกระทำกับคน ผู้นิเทศกระทำกับผู้สอน เป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สอน
 - 1.1 ให้ข้อมูลแก่ผู้สอนในการปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 1.2 ให้ผู้สอน ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในด้านการสอน
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
 - 2.1 ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านวิชาการของสถานศึกษา
 - 2.2 ปรับปรุงคุณภาพด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้สอน
 - 3.1 มีความมั่นใจในการปฏิบัติการสอน
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างบุคคลในการทำงานร่วมกันเกี่ยวกับนิเทศการสอน

รัตนา ชุมไชสง (2556 : 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงและส่งเสริมครูปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ได้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลไปยังตัวนักเรียนได้พัฒนาไปตามเป้าหมายของการศึกษา

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558 : 11) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในสถานศึกษาในการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้คำปรึกษาเสนอแนะแก่ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558 : 24) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อหาข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เพื่อพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนดียิ่งขึ้น

บริกส์ และ จัสต์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 35) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มี 4 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ (Professional Leadership) เพราะการนิเทศการศึกษา ทำให้ผู้เกี่ยวข้องในวงการการศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือหรือสัมมนาทางวิชาการ และยังทำให้เกิดการทดลองหลักสูตรและวิธีการสอนใหม่ๆ

2. เพื่อเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าของครู (Aid Teacher's Growth) เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ส่งเสริมการทดลองกิจกรรมการสอนที่ครูสนใจอยากจะทำ

3. เพื่อปรับปรุงการสอนของครู (Improving of Teacher) เป็นการพิจารณาคัดเลือกครูที่มีความสามารถ การกำหนดหน้าที่ครูที่ตรงกับความสามารถ ให้มีการสังเกตการสอน การประชุมอบรมเกี่ยวกับการปัญหาการสอนและการสาธิตการสอน

4. เพื่อเป็นแนวทางสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นการช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนที่สนใจการศึกษา ส่งเสริมการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับประชาชน

อดัมส์ และ ดิกกี (Adams and Dickey. 1978 : 1) ได้กล่าวว่า การนิเทศศึกษามีจุดหมาย ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูกู้ค้นหาและรู้จักวิธีการทำงานด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูกู้จักแยกแยะวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยให้ครูกู้ว่าอะไรที่เป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และจะแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
3. เพื่อช่วยให้ครูกู้สึกมั่นคงในวิชาชีพและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง
4. เพื่อช่วยให้ครูกู้คุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้
5. ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและให้การสนับสนุนสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกระบวนการดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในสถานศึกษาในการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้คำปรึกษาเสนอแนะแก่ผู้ร่วมงาน

เกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมสนับสนุน การช่วยเหลือ ส่งเสริม ชี้นำ ประปรุงการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของการศึกษา

หลักการการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงหลักการการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

วิภา อยู่คง (2555 : 15) ได้กล่าวว่า หลักการการนิเทศการศึกษา เป็นแนวทางที่ผู้นิเทศยึดกระบวนการและหลักในการปฏิบัติ ในการวางแผนการดำเนินงาน มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การนิเทศการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนา สวัสดิ์นะที (2555 : 14) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งมีบรรยายในการนิเทศเป็นแบบประชาธิปไตยและเต็มไปด้วยความไว้วางใจมีการเปิดใจกว้างและยอมรับความเห็นซึ่งกันและกัน อย่างสร้างสรรค์ร่วมทั้งให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน มีการใช้อำนาจน้อยที่สุด ที่สำคัญทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข หากผู้นิเทศยึดหลักการเหล่านี้ จะทำให้การนิเทศการศึกษาดำเนินไปอย่างราบรื่นและบรรลุตามวัตถุประสงค์และมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน

นันทน์ภัส โชรรัมย์ (2555 : 14) ได้กล่าวว่า หลักการการนิเทศการศึกษา เป็นหลักการการทำงานอย่างเป็นระบบในการนิเทศการศึกษาไปตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ มีความเป็นประชาธิปไตยตามหลักวิชาการ สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ร่วมกันคิดอย่างสร้างสรรค์ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและสร้างเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

รัตนา ชุม ไชสง (2556 : 23) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาให้ประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้น ในการดำเนินการต่าง ๆ ควรเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ต้องยึดหลักวิทยาศาสตร์ มีความเป็นประชาธิปไตยถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีเป้าหมายร่วมกันคือ สัมฤทธิ์ผลที่ตัวผู้เรียน

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558 : 13) ได้กล่าวว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาคือการทำงานอย่างมีระบบ แบบแผนและต่อเนื่องเป็นขั้นตอน การเรียนรู้ซึ่งกันและกันของบุคลากร การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์งาน การจัดระเบียบงาน การวางแผนการทำงาน การกำหนดทรัพยากร การประสานงาน การอำนวยความสะดวก การกระตุ้นและให้กำลังใจในการทำงาน การประเมินผลเน้นหลักการพัฒนาทั้งระบบและดำเนินการแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

บริกส์ และจัสต์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 140) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาควรมีหลักการดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย
2. การนิเทศการศึกษาจะต้องเป็นการเสริมสร้างและเป็นการสร้างสรรค์
3. การนิเทศการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องอยู่กับการรวบรวมแหล่งวิทยากรเข้าเป็นกลุ่มมากกว่าที่จะแบ่งผู้นิเทศออกเป็นรายบุคคล
4. การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าจะเน้นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล
5. การนิเทศการศึกษาจะต้องหาทางส่งเสริมความเจริญอกงามและพัฒนาครู โดยเฉพาะในเรื่องความถนัดของแต่ละบุคคล
6. จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษาก็คือ หาทางช่วยให้เด็กบรรลุตามความมุ่งหมายของการศึกษา
7. การนิเทศการศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องอยู่กับการส่งเสริมความรู้สึกรอบอุ้มให้แก่ครูและการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ
8. การนิเทศการศึกษาควรเริ่มจากสภาพการปัจจุบันที่กำลังเผชิญอยู่
9. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าและความพยายามของครูให้สูงขึ้น
10. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการส่งเสริม ปรับปรุงทัศนคติและข้อคิดเห็นของครูให้สูงขึ้น
11. การนิเทศการศึกษาควรเป็นอย่างง่าย
12. การนิเทศการศึกษาควรใช้เครื่องมือและกลวิธีง่าย ๆ
13. การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล

เบอร์ตัน และบรูคเนอร์ (Burton and Bruckner. 1955 : 71) ได้กล่าวถึง หลักการการนิเทศการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ การนิเทศการศึกษาที่ดีควรเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ ควรเป็นไปตามความจริงและมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน
2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์เป็นไปอย่างมีระบบ มีการใช้เครื่องมือรวบรวม มีการประเมินผลอย่างระบอบ สรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตยต้องเคารพในความแตกต่างของบุคคลเน้นความร่วมมือในการดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษา เป็นการทำงานอย่างมีระบบ แบบแผนต่อเนื่องเป็นขั้นตอน เป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของบุคลากร การมีส่วนร่วมเพื่อประสิทธิภาพที่ตรงตามมาตรฐาน ที่สำคัญผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง มีความสุขและบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

อัญชลี ธรรมะวิสิฎฐ (2552 : 2) ได้กล่าวว่า ความจำเป็นในการนิเทศศึกษามี ดังนี้

1. สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วยการนิเทศการศึกษาจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

3. การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะหรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการ โดยเฉพาะจึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้สำเร็จลุลวง

4. การศึกษาของประเทศเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

5. การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อน จำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ เพื่อเป็นการให้บริการแก่ครูที่มีความสามารถต่างกัน

6. การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่มีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูจะต้องปรับปรุงฝึกฝนตนเองอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง

7. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการจัดกิจกรรม

8. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ

ราณี กุศลรัมย์ (2553:13) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม วิวัฒนาการทางการศึกษารวมทั้ง

จำเป็นต่อการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

รัตนา ชุมไรสง (2556 : 21) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นเนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วยการนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งจำเป็นต่อการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ประภารัตน์ พนาสุรณ (2557 : 24) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็น เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ และเทคโนโลยี รวมทั้งความสามารถของครูที่แตกต่างกัน โดยใช้ยุทธศาสตร์การร่วมมือซึ่งกันและกันให้สอดคล้องกับปรัชญาหลักการศึกษาตลอด จนความต้องการในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงจำเป็นจะต้องมีการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ปนัดดา สิริพัฒนกุล (2558 : 14) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการแก้ปัญหาและพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา กระตุ้นแนวความคิดให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ กับครู และพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนให้มีคุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูได้มุ่งมั่นในการตั้งใจทำงานเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ก๊อต (Good. 1973 : 572) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพและการพัฒนาตนเองทั้งในด้านการปรับปรุงวัสดุประสงค์การสอนสื่อนวัตกรรม เทคนิควิธีสอนและการประเมินผลการเรียน

บีช และไรน์ฮาร์ทซ์ (Beach and Reinhartz. 2000 : 5) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมครูให้มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาและความงอกงามในวิชาชีพในระยะยาว ซึ่งจะส่งผลสูงสุดต่อคุณภาพการเรียนการสอน ความงอกงามและการพัฒนาดังกล่าวขึ้นอยู่กับระบบที่มีพื้นฐานจากความไว้วางใจและการให้การสนับสนุนความพยายามของครูในการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความสามารถของครูที่แตกต่างกัน การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ซึ่งการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

การนิเทศภายในสถานศึกษา

ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

รัตนา ชุมไรสง (2556:37) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา โดยร่วมกันพัฒนาคุณภาพการทำงาน ของครู โดยใช้เทคนิค ชี้นะ กระตุ้น ยั่วยุ ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและ ใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน เพื่อให้จัดการเรียนการสอนของครู มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

พัชรินทร์ สำนักวิชา (2556 : 13) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มีการร่วมมือให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน/ ฝ่าย ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ผู้ที่จะช่วยพัฒนาการเรียน การสอนและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพ มีระบบที่ดีท่ามกลางบรรยากาศแห่งความร่วมมือ สร้างสรรค์แบบประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงสุดในทุก ๆ ด้าน เมื่อมีการนิเทศภายใน สถานศึกษาแล้วจะต้องบรรลุผลดังต่อไปนี้คือ พัฒนาคณะ พัฒนางาน ประสานความสัมพันธ์อีกทั้ง สร้างขวัญและกำลังใจ

วารุณี ย่างศศิธา (2557 : 18) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศ การศึกษาโดยผู้บริหาร สมรรถภาพการสอนของครูมีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

ประภารัตน์ พนานุสรณ์ (2557 : 26) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินการมีการวางแผน ควบคุมตรวจสอบเพื่อให้ เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่าย โดยใช้เทคนิค ชี้นะ กระตุ้น ยั่วยุ ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองความต้องการ ของนักเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมให้เต็มวัยและศักยภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม ทำให้ผล การศึกษาดีขึ้น

ราตรี สายเขียว (2557 : 15) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการ ในการนิเทศภายใน ให้เป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนการสอน

ของนักเรียนเพื่อเกิดการพัฒนารุ่งขึ้นในตัวผู้เรียนในทุกด้านให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนด

กู๊ด (Good. 1973 : 9) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในอาชีพและช่วยในการพัฒนาความสามารถของครูอีกด้วย

แฮร์ริส (Harris. 1985 : 13) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้กระทำลงไปกับบุคคลและวัสดุสิ่งของต่างๆ เพื่อที่จะรักษาไว้หรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของโรงเรียนในแนวทางที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่กระตุนและส่งเสริมการเรียนของนักเรียน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินการ โดยมีการวางแผน ควบคุมการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีเทคนิค ชี้แนะ กระตุน ชักจูง ส่งเสริม เพื่อช่วยเหลือให้ครูผู้สอนเกิดความกระตือรือร้นและใช้เทคนิคการสอนที่ตอบใจต่อความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุก ๆ ด้านเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนด

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ประภารัตน์ พนานุสรณ์ (2557 : 28) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า มุ่งส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือให้ครูได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนขอบข่ายในความรับผิดชอบของตนเอง และส่งเสริมให้ครูสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาที่ต้องร่วมมือกันปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้บริหารต้องใช้เทคนิคการพัฒนาคน พัฒนาคณะ ประสานสัมพันธ์สร้างขวัญกำลังใจเพื่อส่งเสริม และรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้

ราตรี สายเขียว (2557 : 18) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมและรักษาระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและยังช่วยประสานความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับครู ตลอดจนช่วยทำให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในอาชีพ ทำให้มีขวัญกำลังใจในการทำงาน อันส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนดีขึ้นไปมากที่สุด

วารุณีย์ วงศ์ลีลา (2557 : 21) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า มุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานในด้านวิชาการภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริม และรักษาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ปรับปรุงและประเมินผล การเรียนการสอน ตลอดจนช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพของครูและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558 : 18) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา พัฒนาคู่มือให้มีความรู้ความสามารถในงานพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างงานทุกงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังสร้างความมั่นคงในอาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจแก่บุคลากร เพื่อการพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558 : 29) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษามุ่งที่จะช่วยเหลือและประสานงานเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของครู ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ทุกคนมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และนักเรียนทุกคนมีคุณภาพ

เบอร์ตัน และบรูคเนอร์ (Burton and Bruckner. 1955 : 11) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การส่งเสริมความเจริญเติบโตของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น
2. การส่งเสริมการใช้ภาวะผู้นำในการพยายามปรับปรุง โปรแกรมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอตลอดปี ทุกระดับการศึกษาภายในระบบการพัฒนา และจากประสบการณ์การเรียนรู้หรือเนื้อหาหนึ่ง ไปยังอีกเนื้อหาหนึ่ง
3. การร่วมมือพัฒนาองค์ประกอบที่พึงประสงค์ในการเรียนการสอน

โทมัส และ โรเบิร์ต (Thomas and Robert . 1988 : 13) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน ไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นจุดสำคัญที่สุด
2. เพื่อให้ครูมีการพัฒนาภาวะผู้นำ โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงการทำงาน
3. เพื่อให้ครูได้นำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลให้ดีขึ้น ช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างงานทุกงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังสร้างความมั่นคงในอาชีพครูหรือ

เป็นการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือครูให้ครูได้พัฒนา ได้รับความรู้ และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ครูรับผิดชอบ ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

พงศ์พี ปริदानนท์ (2555 : 12) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้านทำให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ แต่จำนวนของศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้นิเทศการศึกษาจากภายนอกมีจำนวนจำกัดไม่สามารถดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ จึงต้องเป็นบุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษานิเทศกันเอง การนิเทศภายในสถานศึกษาสามารถดำเนินการนิเทศได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาได้ดีที่สุด นอกจากนั้นลักษณะการนิเทศภายในจะเน้นความร่วมมือของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศตลอดเวลาจะช่วยให้เกิดการยอมรับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขต่างก็มีส่วนร่วมในการคิดค้นขึ้น ทำให้การนิเทศได้ผลดีมากกว่าการชี้แนะจากบุคคลภายนอก

วิภา อยู่คง (2555 : 21) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการนิเทศที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ผู้บริหารหรือผู้ทำการนิเทศได้รู้สาเหตุปัญหาอย่างแท้จริง เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ทำงานร่วมกันเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองได้ มีการดำเนินการได้รวดเร็วตรงสภาพปัญหาและความต้องการถือว่าเป็นการนิเทศที่ดีที่สุด

พัชรินทร์ สำนักวิชา (2556 : 19) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในมีความจำเป็นในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนไม่อาจละเลยการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาได้เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งต่างก็ได้รับรู้ถึงสภาพปัญหาได้อย่างชัดเจน แก้ไขปัญหาได้ตรงจุด อีกทั้งกระทำได้อย่างต่อเนื่องและรวดเร็วกว่าผู้นิเทศจากภายนอก

ประภารัตน์ พนานุสรณ์ (2557 : 34) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพราะว่า การนิเทศภายในจะต้องนิเทศโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาซึ่งเข้าใจปัญหาของผู้ร่วมงานด้วยกันเป็นอย่างดี จึงสามารถช่วยแก้ไขปัญหาคือตรงจุด ด้วยบรรยากาศแห่งความคุ้นเคยฉันท์มิตร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้ครูช่วยเหลือครู เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ครูมีวิสัยทัศน์ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งประโยชน์แก่ตัวนักเรียนมากที่สุด

ราตรี สายเขียว (2557 : 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาจำเป็นต้องยังต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการนิเทศจากบุคคลภายนอกหรือนักศึกษานิเทศก์ไม่สามารถทำการนิเทศการสอนของครูได้ทั่วถึง เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ เช่น สภาพของสถานศึกษามีความแตกต่างกัน จำนวนศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อย ดังนั้นการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งจะเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการดำเนินการได้อย่างรวดเร็วตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา

ก๊อต (Good. 1973 :572) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาจำเป็นต้องต่อการช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพและการพัฒนาตนเองทั้งในด้านการปรับปรุงวัสดุประสงค์การสอนสื่อนวัตกรรมและเทคนิควิธีสอนและการประเมินผลการเรียน

ไมเนอร์ (Miner. 1974 : 29 ; อ้างถึงใน วารุณีย์ วงศ์ศิธา. 2557 : 22) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจเด็กดีขึ้น
2. เพื่อพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยเหลือครูในการจัดหาและเลือกวัสดุที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน
4. เพื่อใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
5. เพื่อสร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความรู้ความสามารถพิเศษและประสบการณ์เข้ามาใช้ประโยชน์ สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารได้

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น เพราะบุคลากรจะเข้าใจถึงปัญหาของผู้ร่วมงานด้วยกันเป็นอย่างดีจึงสามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยให้ครูช่วยเหลือครู เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ครูมีวิสัยทัศน์ก้าวทันโลกที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งประโยชน์แก่ตัวนักเรียนมากที่สุด

หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงหลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

นิตยา ทองไทย (2552 : 26) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือร่วมใจประสานงานของบุคลากร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศความถูกต้องตามหลัก

วิชาการ มีจุดมุ่งหมายชัดเจน มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ มีการทำงานเป็นขั้นตอนมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีความเห็นพร้อมตรงกันหรือมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่เป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

พงศ์พี ปริदानนท์ (2555 : 16) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษานำหลักการการนิเทศการศึกษา มาปฏิบัติ โดยยึดหลักของความถูกต้องตามหลักวิชา ต้องเป็นวิทยาศาสตร์ มีความเป็นประชาธิปไตย มีการร่วมมือกัน ปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่ม รู้จักเห็นใจซึ่งกันและกัน มีการสร้างสรรค์ มีการวางแผนเพื่อพัฒนาให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ต้องช่วยให้ครูรู้จักพัฒนาตนเองสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ตลอดจนต้องสร้างและส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

วัฒนา สวัสดิ์นะที (2555 : 22) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในที่สำคัญไว้ว่า หลักการนิเทศภายในเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบและมีส่วนรับรู้ต่อความก้าวหน้าของครูในสถานศึกษา เนื่องจากการนิเทศเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างมีระบบมีวัตถุประสงค์ชัดเจนเน้นความร่วมมือ การมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ตามกระบวนการประชาธิปไตย ซึ่งหากผู้นิเทศยึดหลักการนี้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศแล้วจะทำให้การนิเทศนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์

รัตนา ชุมไชสง (2556 : 41) ได้กล่าวว่า หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ต้องอาศัยความร่วมมือกันวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นประชาธิปไตยและการประสานงานที่ดี เน้นการทำงานอย่างเป็นกระบวนการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง ประเมินตนเอง ปรับปรุงพัฒนาให้ผลงานมีคุณภาพสูงได้ด้วยตนเอง ผู้บริหารสร้างและส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ราตรี สายเขียว (2557 : 23) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาต้องมีการวางแผน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมให้บุคลากรในสถานศึกษา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักแก้ปัญหที่เกิดจากการเรียนการสอน รวมทั้งยังสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร

อดัม และคิกกี (Adams and Dickey. 1978 : 2) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยเหลือให้ครูก็คิดค้นวิธีการทำงานด้วยตนเองอย่างอิสระ และตัดสินใจปัญหาของตนได้

2. การนิเทศการศึกษา เป็นการช่วยให้ครูได้รู้จักวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางที่มุ่งไปสู่การแก้ปัญหาได้ตรงจุดยิ่งขึ้น

3. การนิเทศการศึกษา จะต้องช่วยให้ครูได้รู้สึกมั่นคงและมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ทั้งนี้ต้องอาศัยกำลังใจ การให้ผู้อื่นยอมรับความปอดคภัย และการให้งานที่พอใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้สูงขึ้น

4. การนิเทศการศึกษา จะช่วยให้ครูมีความคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการและสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้

5. การนิเทศการศึกษาต้องช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าถึงแผนการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครอง ตลอดจนการสนับสนุนจากชาวบ้านที่สถานศึกษาตั้งอยู่

6. การนิเทศการศึกษา ต้องให้ครูเข้าใจปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง

เซอร์จิโอแวนนี และสตาร์รัตต์ (Sergiovanni and Starratt, 1988 : 9) ได้กล่าวถึง หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาต้องคำนึงถึง การปรับปรุงการเรียนการสอน และการดำเนินการโดยทั่วไปรวมทั้งจัดให้มีความสะดวกสบายทางวัตถุต่างๆ

2. การนิเทศการศึกษา และการบริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

3. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา วิทยาศาสตร์และความเป็นประชาธิปไตย

4. การนิเทศการศึกษาที่ดีเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้อาจใช้วิธีการศึกษา ปรับปรุงและประเมินผลการผลิต

5. การนิเทศการศึกษาที่ดีควรเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระเบียบ มีการประสานความร่วมมือและจัดให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

7. การนิเทศการศึกษาที่ดีต้องเป็นวิชาชีพ

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตรงกับความต้องการของครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศอย่างเป็นกันเอง และให้ครูทำงานได้เต็มความสามารถมากขึ้น ตามหลักประชาธิปไตยสร้างสรรค์สร้างสรรค์ยึดหยุ่นและเชื่อในความสามารถของแต่ละบุคคล

ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง (2550 : 15) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ปฏิบัติตามแผน ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ปฏิบัติการตามแผน ติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ผลการประเมิน กำหนดแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา

ชาวี มณีศรี (2553 : 202) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของการนิเทศภายในสถานศึกษามี 3 ประการ ดังนี้

1. บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ด้วยความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา และ คณะครู
2. วิธีการนิเทศตระหนักจุดมุ่งหมายการนิเทศคือการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น การหาข้อมูลศึกษาปัญหาข้อบกพร่องกำหนดกิจกรรมการนิเทศและวิธีการนิเทศให้เหมาะสม
3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสำรวจ การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน แบบบันทึกพฤติกรรมครู นักเรียน ระบบไตรภาคีทั้ง 3 ดังกล่าวแล้วนี้จะต้องผสมผสานดำเนินการไปด้วยกัน หากมีข้อบกพร่องส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษายากที่จะประสบความสำเร็จ

สุรัชย์ คุณแก้ว (2555 : 22) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาประกอบด้วย งานหลักและงานสนับสนุน ซึ่งงานหลักได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน การจัดตารางสอนการพัฒนาเทคนิควิธีสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์ งานวัดผลและประเมินผล รวมถึงงานประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนงานสนับสนุนวิชาการ หมายถึง งานที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุน งานวิชาการให้มีคุณภาพ ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ งานธุรการ งานการเงิน - พัสดุ งานกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ชุมชน

เอกกมล ประคองทรัพย์ (2555 : 31) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการนิเทศในสถานศึกษาต้องให้ครอบคลุมงานหลัก 4 งานตามแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารงบประมาณและงานบริหารงานทั่วไปโดยงานวิชาการเป็นหัวใจของงานนิเทศการศึกษาและเป็นงานหลักของสถานศึกษาโดยมีงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุน

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558 : 37) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายงานนิเทศภายในสถานศึกษามี 4 งาน ดังนี้

1. งานวิชาการ เป็นงานที่รวมไปถึงหลักสูตรทุกอย่าง การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลการประเมินผล

2. งานบุคลากร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกคนในองค์กรและผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารในสถานศึกษา

3. งานงบประมาณเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานการเงินและพัสดุที่นำมาใช้ในการพัฒนางานในสถานศึกษา

4. งานบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆที่เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการทั้งหมด ยกเว้นงานบุคลากรและงานงบประมาณ

แฮริส (Harris, 1985 : 12) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายของงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum) คือการออกแบบหรือปรับปรุงหลักสูตรที่จะนำมาใช้ โดยคำนึงถึงบุคลากร เวลา สถานที่ และเทคนิควิธีสอนต่างๆ รวมทั้งการจัดทำคู่มือ การใช้หลักสูตร การจัดทำมาตรฐานทางวิชาการ การพัฒนาแผนการเรียนการสอนและบทเรียน

2. การจัดระบบการเรียนการสอน (Organizing for Instruction) คือ การจัดทำแผนงานเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ในส่วนที่กับบุคลากร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ขอบข่ายของงานนี้ได้แก่การจัดชั้นเรียน การจัดตารางสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดครูเข้าสอน

3. การบริหารบุคลากร (Providing Staff) คือ การสรรหา การคัดเลือก การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร

4. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก (Developing Facilities) คือ การวางแผนจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบต่างๆ และการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่างๆให้เหมาะสม

5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (Providing Materials) คือ การตรวจและเลือกวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จะนำมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน

6. การศึกษาอบรมครูประจำการ (Arranging for Inservices) คือ การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าและเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น

7. การปฐมนิเทศครูใหม่ (Orienting New Staff Members) คือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่ครูใหม่

8. การจัดบริการพิเศษแก่ครู (Relating Special Services) คือ การจัดบริการแก่ครู เพื่อสนองจุดมุ่งหมายหลักของการสอนในสถานศึกษา

9. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Developing Public Relations) โดยให้การเรียนการสอนเป็นสื่อ เช่น การให้ข่าว การขอความร่วมมือ การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งต่าง ๆ

10. การประเมินผลการสอน (Evaluations) คือ การวางแผนจัดระบบประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการสอน

กลิคแมน (Glickman. 2004 : 5) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง (Direct Assistance to Teachers) เป็นการช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

- 1.1 การนิเทศแบบคลินิก
- 1.2 การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
- 1.3 การสาธิตการสอน
- 1.4 การช่วยเหลือด้านการสอน
- 1.5 การช่วยเหลือด้านวิธีการและเครื่องมือ
- 1.6 การช่วยเหลือด้านการประเมินผล
- 1.7 การให้คำปรึกษา

2. การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) เป็นการเรียนรู้ การทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งของการนิเทศการศึกษา บทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ผู้นำกลุ่มต้องพิจารณาว่าพฤติกรรมใดบ้างที่จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงบทบาทและความพร้อมของสมาชิกแต่ละคน สมาชิกแต่ละคนได้แสดงบทบาทที่เน้นบุคคลและเน้นงานมากน้อยเพียงใด บทบาทใดที่เกิดขึ้นแล้วและบทบาทใดยังขาดอยู่ โดยผู้นำกลุ่มต้องตระหนักถึงบทบาทที่เน้นทั้งงานและเน้นทั้งบุคคลเป็นหน้าที่ที่สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติ กลุ่มที่สมาชิกประสบความสำเร็จนั้นผู้นำจะต้องให้สมาชิกภายในกลุ่มเข้าใจหน้าที่หรือบทบาทของตน ภายในกลุ่มให้สมาชิกทุกคนได้ทราบว่ามีบทบาทใด ซึ่งผู้นำกลุ่มควรจะต้องมอบหมายให้กับสมาชิกในกลุ่มดำเนินงาน โดยได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกกับผู้นำ

3. การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครู มีดังนี้

- 3.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการนำไปใช้ประโยชน์จริง
- 3.2 มีการวางแผนระยะยาวไว้หรือไม่เกี่ยวกับการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหา
- 3.3 หลอมรวมเป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายของหน่วยงาน
- 3.4 การฝึกแนวคิดเชิงรูปธรรม
- 3.5 การปฏิบัติร่วมกันในกลุ่มย่อย
- 3.6 การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยกลุ่มเพื่อน

3.7 การฝึกทักษะให้มีลักษณะที่คงทนและเป็นทักษะเฉพาะ

3.8 ฝึกทักษะให้มีลักษณะที่คงทนและเป็นทักษะเฉพาะ

3.9 การทดลอง กระตุ้น ให้แรงเสริม

3.10 การมีส่วนร่วมของผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

3.11 เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

4. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) มี 3 รูปแบบ ดังนี้

4.1 รูปแบบวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นหลักสูตรที่จัดแบ่งเนื้อหาสาระของการเรียนออกเป็นหน่วยย่อยตามข้อเท็จจริง

4.2 รูปแบบการเชื่อมโยงความคิดรวบยอด เป็นหลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาหลักการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญกับเนื้อหาหลักให้ผู้เรียนปฏิบัติเป็นการบูรณาการความรู้ ทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน

4.3 รูปแบบการเน้นผลที่จะได้รับ เป็นหลักสูตรที่กำหนดเป้าหมายของการเรียนและอาจจะกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) เป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาคณะกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการทำงานอย่างมีแบบแผน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ทั้งงานการเรียนการสอนของครูเพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่ต้องแก้ไขปรับปรุงก่อนหลัง จึงวางแผนที่จะดำเนินการ โดยหาทางเลือกที่จะแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ต่อจากนั้นดำเนินการตามแนวขั้นตอนตามลำดับจนถึงขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงานแล้วจึงนำผลไปปรับปรุงแก้ไขในหลาย ๆ ด้าน

กระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงความกระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

วันฤดี ปุยะติ (2551 : 27) กล่าวว่า กระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้การพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก

3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ
4. การปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การประเมินผลและรายงานผล

วิโรจน์ ศรีภักดี (2553 : 32) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีขั้นตอนและการดำเนินงานอย่างเป็นระบบระเบียบและต่อเนื่องกัน เป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้นิเทศจะต้องกำหนดขึ้น มีการประเมินสภาพการทำงาน การออกแบบ การประสานงาน และต้องอาศัยความร่วมมือกันคิดแก้ไข ปรับปรุงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

นันทน์ภัส ไซรัมย์ (2555 : 39) กล่าวว่า กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการทำงาน การช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ พัฒนาส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาซึ่งได้สรุปกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ
2. การปฏิบัติการนิเทศ
3. การประเมินผลการนิเทศ
4. การสรุปและรายงานผลการนิเทศ

เอกกมล ประคองทรัพย์ (2555 : 19) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเชิงระบบให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นจะต้องมีกระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องครบวงจรของการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถสังเคราะห์จากแนวคิดที่นำเสนอมาแล้วเป็นแนวดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเชิงระบบในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 1.2 การวางแผนการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 1.3 การสร้างและพัฒนาสื่อและเครื่องมือสำหรับนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 1.4 การกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา
3. การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา
4. การสรุปและรายงานผลการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558 : 37) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษาในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีหลายรูปแบบ การเลือกวิธีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและสถานการณ์ของสถานศึกษา จะช่วยให้การดำเนินการนิเทศประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจำเป็นต้องมีคุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ ความมีวินัยในตนเองและความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ

แฮริส (Harris. 1985 : 82) ได้นำเสนอแนวคิด กระบวนการในการนิเทศการศึกษาหรือที่เรียกว่า POLCA มี 5 ประการดังต่อไปนี้

1. Planning Processes (P) หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงาน โดยคิดว่าจะทำอย่างไร กำหนดจุดมุ่งหมายของงาน พัฒนาวิธิดำเนินการ คาดคะเนถึงผลที่จะได้รับจากโครงการและวางโครงการ

2. Organizing Processes (O) หมายถึง การจัดโครงสร้างของการดำเนินงานโดยสร้างหลักเกณฑ์ในการทำงาน จัดหาทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินงาน โดยสร้างเกณฑ์ในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ของงาน แบ่งงาน โดยกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มีการประสานงาน มอบหมายอำนาจให้ตามหน้าที่ วางโครงการของหน่วยงานและพัฒนานโยบายต่างๆ

3. Leading Processes (L) หมายถึง บทบาทในฐานะผู้นำ โดยดำเนินการวินิจฉัยสั่งการ การคัดเลือกตัวบุคคล กระตุ้นให้บุคลากรทำงาน ลงมือปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาช่วยเหลือ การติดต่อสื่อสาร การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน แสดงและอธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

4. Controlling Processes (C) หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงาน ดำเนินงาน โดยการพิจารณามอบหมายงาน ให้ความสะดวกในด้านต่าง ๆ พิจารณาตงโทษ มีการแก้ไขทันทีเมื่องานผิดพลาด การให้บุคลากรออกจากงาน การดักเตือน และการกำหนดระเบียบในการปฏิบัติงาน

5. Assessing Processes (A) หมายถึง การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยการประเมินผล การปฏิบัติงาน วัดผลการปฏิบัติงาน วิจัยผลการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้ทุกฝ่ายได้แก้ไขปรับปรุงพัฒนาตนเองเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจและร่วมมือกันปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี เพื่อช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ประสบการณ์ มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน

ไวล์ (Wile. 1985 : 53) ได้กล่าวถึง หลักการการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับครูทุกคนและทำให้เห็นว่าการความช่วยเหลือจากเขา
2. แผนงานหรือความเจริญก้าวหน้าเป็นผลจากการทำงานเป็นคณะ
3. หาโอกาสพบปะสังสรรค์เป็นกันเองกับครูอย่างสม่ำเสมอ
4. เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม
5. เป็นมิตรไมตรีกับบุคคลทั่วไป
6. ปรึกษากับหมู่คณะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง
7. พิจารณาสภาพที่เป็นปัญหาโดยซักถาม สัมภาษณ์ หรือให้ครูเสนอปัญหาที่มีความสนใจร่วมกัน
8. ผู้นิเทศควรกระตือรือร้นมีชีวิตชีวา
9. บทบาทหลักของผู้นิเทศ เป็นการประสานงานและช่วยเหลือทางวิชาการ
10. ฟังมากกว่าพูด
11. การปฏิบัติงานเริ่มด้วยปัญหาของครู
12. วางแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน
13. พยายามใช้ประสบการณ์และความสามารถด้านต่าง ๆ ของครูอาวุโสให้เกิดประโยชน์ในการนิเทศให้มากที่สุด
14. ตัดสินใจได้ดีและทันต่อเหตุการณ์
15. เอาใจใส่ในหน้าที่
16. ตำแหน่งและหน้าที่ไม่ควรทำให้ผู้นิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
17. สำรองด้านสวัสดิการของครู
18. สนใจด้านสวัสดิการของครู
19. มีความรับผิดชอบและเสริมสร้างความรับผิดชอบให้มีในหมู่คณะ
20. ส่งเสริมความรู้ที่กอบอุ้มมั่นคงในอาชีพและสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ

การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา

การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียน การสอนในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดครูเข้าสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและการพัฒนาครูในการดำเนินงานดังกล่าว ประกอบด้วย

การจัดระบบการนิเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 36) กำหนดไว้ว่า การจัดระบบการนิเทศเป็นการเตรียมการจัดระบบและเตรียมการดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการรับการนิเทศของครู
2. ขั้นจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการรับการนิเทศของครู
3. ขั้นเตรียมการและวางแผนการดำเนินการนิเทศ

กมล ภูประเสริฐ (2552 : 12) กล่าวว่า การจัดระบบการนิเทศ เป็นหลักการการจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่มีหลักการให้บุคลากรทุกคนรับผิดชอบในการนำสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน ทุกคนจึงต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำเพื่อให้สถานศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้ในทางวิชาการ แต่ละคนเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศตามความสามารถเฉพาะตัวในแต่ละด้าน

2. การกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายในวิธีการที่จะนำไปใช้ควรเป็นวิธีการที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นความรู้ความเข้าใจจาก การอ่านการค้นคว้า การไปประชุมอบรมสัมมนาปฏิบัติการณ์ในระดับต่าง ๆ การสาธิตรูปแบบการสอนเพื่อช่วยกันค้นหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้เป็นรูปแบบของสถานศึกษาร่วมกัน การประชุมระดมสมองที่ไม่ต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์กัน โดยตรง

3. การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

4. การร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยถือเป็นปัญหาของสถานศึกษาโดยส่วนรวม

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558 : 20) กล่าวว่า การจัดระบบการนิเทศ เป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาซึ่ง เป็นการดำเนินงานอย่างมีระบบ แบบแผนและต่อเนื่องเป็นขั้นตอน การเรียนรู้งานซึ่งกันและกันของบุคลากร การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์งาน การจัดระเบียบงาน การวางแผนการทำงาน การกำหนดทรัพยากร การประสานงาน การอำนวยความสะดวก และให้กำลังใจในการทำงาน การประเมินผล เน้นหลักการพัฒนาทั้งระบบ และดำเนินการแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สตูป (Stoop, 1978 : 6) กล่าวถึง หลักเบื้องต้นของการจัดระบบการนิเทศ ไว้ดังนี้

1. การนิเทศต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่รับผิดชอบ
2. การนิเทศเป็นการบริการซึ่งครูผู้สอนหรือครูผู้รับการนิเทศเป็นผู้ใช้บริการ
3. การนิเทศต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของครูและสถานศึกษา

4. การนิเทศควรเป็นการสร้างสรรค์ความคิด เจตคติและความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

5. การนิเทศควรเน้นให้ความสำคัญของงานวิจัยและจะต้องพยายามหาแนวทางให้ครูผู้เกี่ยวข้องศึกษางานวิจัยและนำผลมาปฏิบัติใช้ให้มากขึ้น

6. การนิเทศควรยึดหลักการประเมินผลการนิเทศ ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศและการประเมินผลจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง

เกลททอร์น (Glattthorn, 1984 : 2) กล่าวว่า การจัดระบบการนิเทศ มีกระบวนการและขั้นตอนในการนิเทศ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
2. วางแผนการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับครู
3. วางแผนการสังเกตการสอน
4. สังเกตการสอน
5. วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการสอน
6. วางแผนกำหนดยุทธวิธีการประชุมเพื่อปรึกษา
7. ประชุมเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงหรือพัฒนา
8. วางแผนการสังเกตในการดำเนินการสอนครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดระบบการนิเทศ เป็นการเตรียมการจัดระบบและเตรียมการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและงานการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความชัดเจนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงในการนิเทศ โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันกำหนดขั้นตอนกิจกรรมหรือวิธีการ

การดำเนินการนิเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 36) ได้กำหนดการดำเนินการนิเทศการศึกษาว่า เป็นรูปแบบหรือกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา เป็นการดำเนินการนิเทศตามระบบที่วางแผนร่วมกันอย่างรอบคอบมีขั้นตอน ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการนิเทศและผู้เกี่ยวข้องเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือ การบันทึกผล การประเมินและการสรุปผลการประเมินการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา
2. ปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 22) ได้กำหนดการดำเนินงานการนิเทศ เป็นกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา จะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพมีหลักการปฏิบัติงานดังนี้

1. เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ
2. เป็นความถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยยึดความจำเป็นและกฎเกณฑ์ของเรื่องนั้น ๆ ตามค่านิยม วัตถุประสงค์ และนโยบายของการจัดการศึกษาที่วางไว้
3. ใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ เป็นการแก้ปัญหาโดยศึกษาจากสภาพปัจจุบัน และดำเนินการแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนซึ่งสามารถตรวจสอบและประเมินผลได้
4. เป็นประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจในการทำงานให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเองและมีความเข้าใจอันดีต่อกัน
5. ตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพ โดยช่วยให้ครูเกิดความรู้สึกว่าพบวิธีที่ดีกว่าเดิมในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์
6. เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล โดยเปิดโอกาสให้แสดงออกและพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มที่
7. ใช้กลวิธีง่าย ๆ ในการนิเทศ โดยเริ่มต้นจากสภาพที่เป็นอยู่และทำให้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการทำงานให้เป็น ไปอย่างต่อเนื่อง

ชญากาญจน์ ศรีเนตร (2558 : 28) ได้กล่าวว่า การดำเนินการนิเทศ เป็นรูปแบบกระบวนการนิเทศที่แสดงให้เห็นว่าการนิเทศจะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องกันดังนี้คือ

1. วางแผนการนิเทศ (Planning - P) เป็น ขั้นที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศรวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย
2. ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing - I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินงานว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะทำอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพ ขั้นนี้จำเป็นทุกครั้งที่สำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็น เรื่องใดก็ตามและก็มีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังไม่ได้ผล หรือ ได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจซึ่งจำเป็นจะต้องทำการทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง
3. การปฏิบัติงาน (Doing - D) ประกอบด้วยงานใน 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 การปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากคำเนิการในข้อที่ 2

3.2 การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศ ควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง

3.3 การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing - R) ขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจของผู้บริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจจะดำเนินการไปพร้อม ๆ กันกับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

5 ประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating - E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจจะทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้งหนึ่งสำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่พอใจหรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดสำหรับกรณีการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผลและถ้าหากการประเมินผลได้พบว่าประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้หากจะดำเนินการนิเทศต่อไปก็สามารถทำไปได้เลยโดยไม่ต้องให้ความรู้ในเรื่องนั้นอีก

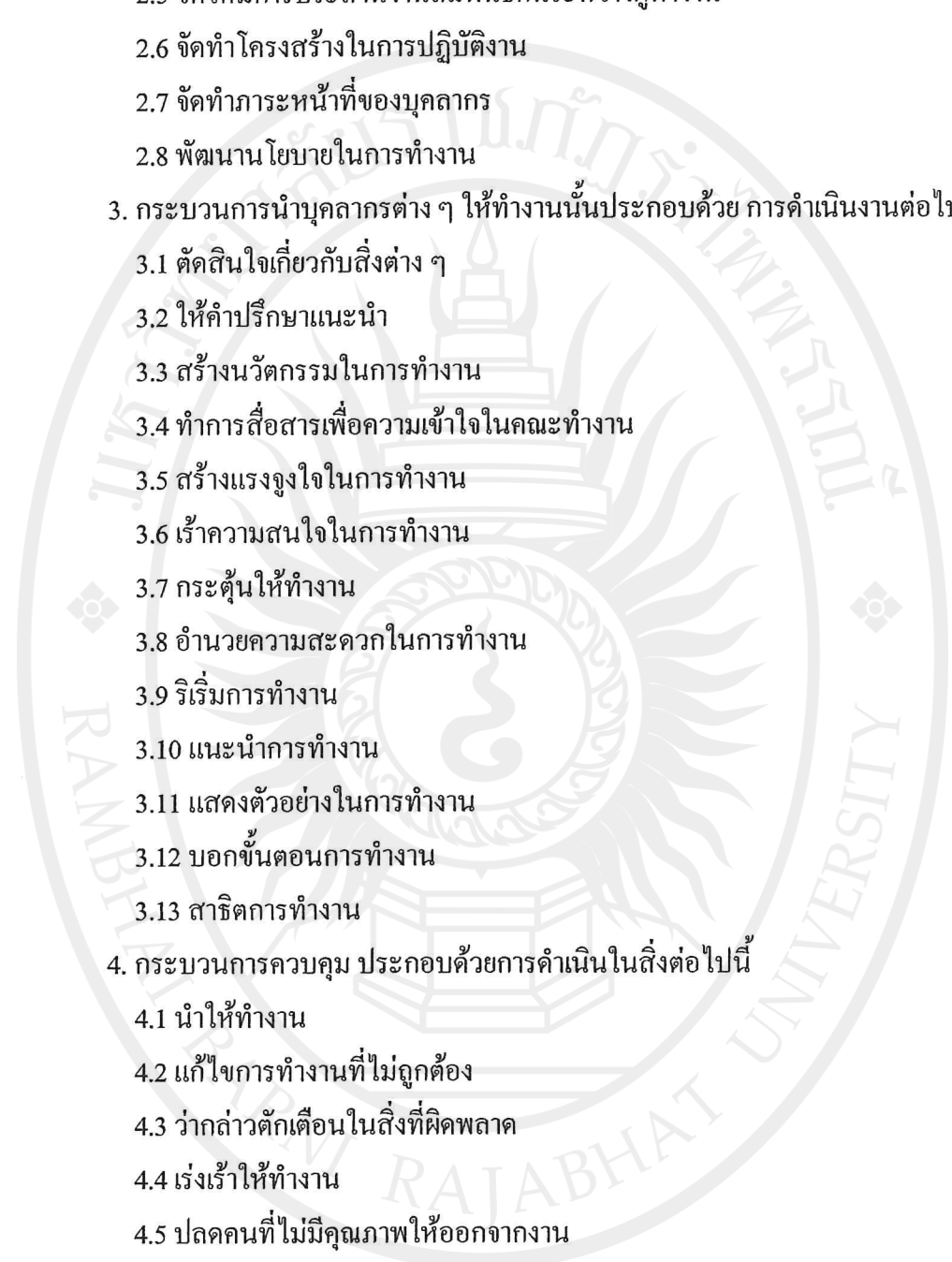
แอลเลน (Allen, 1995 : 82) ได้กล่าวว่า การดำเนินการนิเทศเป็นหลักการสำคัญของกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาผู้วิจัยขอนำเสนอมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน

- 1.1 คิดวางแผน จะทำอะไรบ้าง
- 1.2 จัดทำตารางงาน กำหนดแผนงานว่าจะทำสิ่งไหน เมื่อไร
- 1.3 ทำโครงการ กำหนดเค้าโครงตั้งแต่ต้นจนจบ
- 1.4 คาดคะเนผลที่จะเกิด

2. กระบวนการจัดสายงาน กระบวนการจัดสายงานหรือจัดบุคลากรต่าง ๆ เพื่อทำงานตามแผนงานที่วางไว้ มีกระบวนการ ดังนี้

- 2.1 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการทำงาน
- 2.2 ประสานงานกับบุคลากรต่าง ๆ ที่จะปฏิบัติงาน
- 2.3 จัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงาน
- 2.4 มอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ

-
- 2.5 จัดให้มีการประสานงานสัมพันธ์กันระหว่างผู้ทำงาน
- 2.6 จัดทำโครงสร้างในการปฏิบัติงาน
- 2.7 จัดทำภาระหน้าที่ของบุคลากร
- 2.8 พัฒนานโยบายในการทำงาน
3. กระบวนการนำบุคลากรต่าง ๆ ให้ทำงานนั้นประกอบด้วย การดำเนินงานต่อไปนี้
- 3.1 ตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ
- 3.2 ให้คำปรึกษาแนะนำ
- 3.3 สร้างนวัตกรรมในการทำงาน
- 3.4 ทำการสื่อสารเพื่อความเข้าใจในขณะทำงาน
- 3.5 สร้างแรงจูงใจในการทำงาน
- 3.6 ได้รับความสนใจในการทำงาน
- 3.7 กระตุ้นให้ทำงาน
- 3.8 อำนวยความสะดวกในการทำงาน
- 3.9 ริเริ่มการทำงาน
- 3.10 แนะนำการทำงาน
- 3.11 แสดงตัวอย่างในการทำงาน
- 3.12 บอกขั้นตอนการทำงาน
- 3.13 สาริตการทำงาน
4. กระบวนการควบคุม ประกอบด้วยการดำเนินในสิ่งต่อไปนี้
- 4.1 นำให้ทำงาน
- 4.2 แก้ไขการทำงานที่ไม่ถูกต้อง
- 4.3 ว่ากล่าวตักเตือนในสิ่งที่ผิดพลาด
- 4.4 เร่งเร้าให้ทำงาน
- 4.5 ปลดคนที่ไม่มีความรู้ให้ออกจากงาน
- 4.6 สร้างกฎเกณฑ์ในการทำงาน
- 4.7 ลงโทษผู้กระทำผิด
5. กระบวนการประเมินสภาพการทำงาน กระบวนการประเมินสภาพการทำงานประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้
- 5.1 การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
- 5.2 วัตถุประสงค์ในการทำงาน

5.3 ทำการวิจัยผลงาน

แอลคีสัน และกอล (Acheson and Gall. 2003 : 90) ได้กล่าวว่า การดำเนินการนิเทศเป็นหลักการสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดการประชุมเพื่อวางแผน โดยผู้นิเทศกับครู ผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูได้มีโอกาสนำเสนอความต้องการ ประเด็นที่สนใจจะปรับปรุงและพัฒนา ความมุ่งหวังที่จะพัฒนา บทบาทผู้นิเทศในขั้นตอนนี้ก็คือ ช่วยให้ครูเข้าใจเรื่องที่ครูสนใจ ให้ครูได้มองเห็นภาพการสอนของตนเอง ในปัจจุบัน ร่วมกันพิจารณาเทคนิคใหม่ ๆ ที่ครูสนใจจะนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน

2. การสังเกตการสอน การสังเกตการสอนต้องดำเนินการต่อ การดำเนินการที่มีการวางแผน กำหนดแนวทาง วิธีการสังเกตการสอนที่เหมาะสม เวลาที่จะทำการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. การประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับ ขั้นตอนนี้ผู้นิเทศและครูประชุมร่วมกัน เพื่อว่าด้วยผลการสังเกตการสอน ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข

สรุปได้ว่า การดำเนินการนิเทศ เป็นการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมกับสถานศึกษาเป็นการดำเนินการนิเทศตามระบบที่วางแผนร่วมกันไว้อย่างรอบคอบ ในขั้นดำเนินการนิเทศระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศควรเป็นไปในรูปแบบของกัลยาณมิตร มีความร่วมมือกันเพื่อเป้าหมายเดียวกัน มีการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป้าหมายสูงสุดคือคุณภาพของผู้เรียน มีความจริงใจในการชี้แนะชี้แนะและยอมรับข้อมูลป้อนกลับทั้งสองฝ่าย ซึ่งมีการประเมินผลย่อยเพื่อปรับปรุงการดำเนินการนิเทศไปพร้อมกับการนิเทศ

การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 37) ได้กำหนด การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศถึงผลสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศ โดยมีการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของขั้นตอนการนิเทศแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด การตรวจสอบถึงผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามปฏิทินการประเมิน โดยคณะกรรมการที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม ผู้รับการนิเทศเข้าใจรายละเอียดและมีส่วนร่วมในการประเมินมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดอ่อน ตลอดจนรวบรวมผลการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาหาทางเลือกให้การดำเนินการนิเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ฉวีวรรณ พันวัน (2552 : 13) กล่าวว่า การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศเป็นวิธีสำคัญในการตรวจสอบการบรรลุจุดมุ่งหมายและตรวจสอบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอนให้ดีขึ้น หากพบว่าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การประเมินผล

การจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นกระบวนการค้นหาวิธีการพัฒนาการสอนและพัฒนาประสิทธิภาพของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือเป็นกระบวนการค้นหาพัฒนาความบกพร่องของกระบวนการการนิเทศ

สันต์ ธรรมบำรุง (2553:29) กล่าวว่า การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นการตัดสินผลงานที่กำลังดำเนินการอยู่และที่ดำเนินการไปแล้วมีผลเป็นที่พอใจหรือไม่ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงส่วนใด เพื่อให้งานการนิเทศการสอนประสบความสำเร็จอย่างที่ต้องการ การประเมินผลเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง ในกระบวนการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่ต้องการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและความสำเร็จในการนิเทศการสอน

แฮริส (Harris. 1985 : 14) กล่าวว่า การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นการวางแผน การจัดองค์การและปฏิบัติตามกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และการตีความข้อมูลเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ตัดสินในการจัดเตรียมบุคลากร

มาร์ค และคณะ (Marks and et al. 1978 : 7) กล่าวว่า การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์และส่งผลสะท้อนต่อการพัฒนานักเรียน

สรุปได้ว่า การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นการตรวจสอบผลสำเร็จของการดำเนินการนิเทศกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามปฏิทินการประเมิน โดยคณะกรรมการที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม ผู้รับการนิเทศเข้าใจรายละเอียดและมีส่วนร่วมในการประเมินมีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดอ่อน ตลอดจนรวบรวมผลการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาหาทางเลือกให้การดำเนินการนิเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 37) ได้กำหนด การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นขั้นตอนความจริง เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสำรวจข้อมูลแบบสอบถาม เป็นต้น การนำจุดอ่อนของกระบวนการนิเทศที่พบจากการวิเคราะห์และประเมินผล การนิเทศมาวางแผนและทำการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นำไปใช้นิเทศครั้งต่อไป การที่ผู้นิเทศนำข้อบกพร่องที่ได้จากการประเมินกระบวนการนิเทศและข้อมูลป้อนกลับที่ได้จากผู้รับการนิเทศมาวางแผนปรับปรุง แก้ไขกระบวนการดำเนินการนิเทศของตน เพื่อให้การดำเนินการนิเทศครั้งต่อไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บันลือ พุกกะวัน (2554 : 34) ได้กล่าวว่า การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามเงื่อนไข

หรือข้อตกลงที่ได้ร่วมกันวางแผนไว้ตลอดจนการประสานงานและอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

วัฒนา สวัสดิ์นะที (2555 : 18) กล่าวว่า การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำผลการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจหรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนาหลังใช้วัตรกรรมด้านการเรียนรู้เข้ามาในนิเทศ

ดาวนิง (Downing. 1968 : 209) กล่าวว่า การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นกิจกรรมหลักที่จำเป็นไม่เฉพาะแต่ในระดับอุดมศึกษาเท่านั้นแม้แต่ในระดับสถานศึกษาก็มีความจำเป็นเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบผลของการจัดการศึกษาของสถาบันนั้น ๆ ว่าเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด

เสพุลเวท และคุปตะ (Sepulveda and Gupta. 1981 : 31) กล่าวว่า การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. กระบวนการตรวจสอบผลสำเร็จความเป็นไปได้ ประสิทธิภาพของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามโครงการ
2. กระบวนการการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมในระหว่างการดำเนินงาน ภายหลังจากการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการตามที่ได้กำหนดไว้แล้ว

สรุปได้ว่า การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ เป็นกระบวนการหาแนวทางการนิเทศ การปรับปรุงเทคนิค วิธีการ กระบวนการและกิจกรรมการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหา วางแผนและทำการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและนำไปใช้ในการนิเทศครั้งต่อไป

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบการนิเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 37) ได้กำหนดว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบการนิเทศเป็นการนำผลจากความสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปเผยแพร่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

อรพรรณ พรสีมา (2553 : 15) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศเป็นการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนซึ่งการจัดนี้มุ่งหมายถึงด้านบุคลากรการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสมในการสอน ตลอดจนการจัดสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเรียนการสอนด้วย

คณัฏ ไซโยธา (2556 : 8) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ เป็นแหล่งการเรียนรู้ เป็นตัวป้อนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเช่นกัน แหล่งการเรียนรู้ได้แก่ สถานที่ทำการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ช่วยสอน วิธีการสอนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หากผู้เรียนกับผู้สอนมีการวางแผนร่วมกันในทุกๆระยะของการเรียนการสอนรวมทั้งการทำงานร่วมกัน ในจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

โอเดล และเกรย์สัน (O'Dell and Grayson. 1998 : 3) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ เป็นการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายข้อมูล ข่าวสารและความรู้ ซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร

มาร์ควอร์ดท์ (Marquardt. 2002 : 28) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ เป็นการถ่ายโอนความรู้ภายในองค์กร มีทั้งการถ่ายโอนโดยเจตนาและไม่เจตนา ซึ่งเกิดขึ้นได้หลายวิธี เช่น การโยกย้ายสับเปลี่ยนงาน การพูดคุย การปรับทุกข์ การทำงานและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกันเอง การถ่ายโอนความรู้ที่มีความตั้งใจหรือการวางแผนน้อยเท่าไรก็ยังมีโอกาสที่ความรู้สำคัญจะสูญหายมากขึ้นเท่านั้น

สรุปได้ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ เป็นแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่ทำการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์ช่วยสอน วิธีการสอนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน จากนั้นนำผลจากความสำเร็จของการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปเผยแพร่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการสร้างและพัฒนาคนไทยเพื่ออนาคตของประเทศ สร้างคนไทยให้เป็นคนดีและคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น สามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทยค่านึงถึงประ โยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 2)

1. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม
2. เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภทรวมถึงเด็กพิการ ด้อยโอกาส มีความรู้ และทักษะแห่ง โลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูง และ โลกของการทำงาน
3. เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะและกระบวนการเรียนการสอนประกอบไปด้วย มาตรฐาน และการประเมิน หลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
4. ยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียนที่สอดคล้องกับวิชาชีพ
5. เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดี มีความสามารถรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ได้เป็นอย่างดี
6. เร่งรัดปรับปรุงสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ มีวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาคุณภาพ มีประสิทธิภาพที่สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล
7. สร้างระบบการควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ และข่าวสาร เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์และมีนโยบายการติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม
8. สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อการให้บริการที่ดีทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เร่งรัด การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงระบบของโรงเรียน ให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำ การมีส่วนร่วม และการประสานงานสามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษา ระหว่างโรงเรียนกับสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ กลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชนและองค์กร สังคมอื่น

9. เร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสมเป็นธรรม ปราศจากคอร์รัปชัน ให้เป็นปัจจัยหนุนในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ ขวัญและกำลังใจ สร้างภาวะจูงใจ แรงบันดาลใจและความรับผิดชอบในความสำเร็จตามภาระหน้าที่

10. มุ่งสร้างพลเมืองดีที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้และทำให้การศึกษา นำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชัน

11. ทุ่มมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาช้าลงและสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ริเริ่มวิธีการใหม่ ๆ มาพัฒนาปรับปรุงและแนะนำระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้บุคลากรภายในสถานศึกษานำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการนิเทศติดตาม ประเมินการดำเนินงานและรายงานผล ประจำปีตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ตามระยะเวลาที่กำหนด มีการนำผลการประเมินไปพัฒนา และปรับปรุงศักยภาพครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ทั้งนี้ระบบการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อน นโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ทำให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานในสถานศึกษาทุก ๆ ด้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

เวน (Weyne. 1996 : 1283) ได้ศึกษา การรับรู้บทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาประถมศึกษาที่รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรับผิดชอบและ ขอบข่ายงานที่มีอันดับความสำคัญสุด ได้แก่ งานหลักสูตรและการสอน งานแนะแนว งานบริหารและ งานวิชาการ และงานนิเทศภายในสถานศึกษา 2) เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาผู้ที่ต้องรับผิดชอบ มากก็คือผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ส่วนครูผู้สอนทำหน้าที่น้อยมาก 3) เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการ ปฏิบัติงาน งานเกี่ยวกับวัสดุเป็นงานที่ผู้บริหารใช้เวลาน้อยที่สุด ส่วนงานนิเทศภายในสถานศึกษา งานเกี่ยวกับหลักสูตรงานการสอนและงานแนะแนวเป็นงานที่ครูใช้เวลามากที่สุด และ 4) เทคนิคการนิเทศ ที่ได้ผล ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครู ส่วนวิธีการใช้เอกสารเป็นวิธีการที่ได้ผลน้อย

ทิลahun (Tilahun. 1998 : 68) ได้ศึกษา รูปแบบการจัดการนิเทศทางการศึกษาภายใน สถานศึกษาตามความต้องการของประเทศที่กำลังพัฒนา : กรณีศึกษาประเทศเอธิโอเปีย ผลการวิจัย พบว่า ครู ศึกษานิเทศก์และนักวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา

ภายในสถานศึกษาประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง โดยใช้รูปแบบต่างกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรมปฏิบัติการ การสาธิตการสอนโดยศึกษานิเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชมชั้นเรียนและการสังเกตการสอน ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวจะได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีการปฏิบัติในลักษณะของการให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เจดัล (Jaidall, 1998 : 675) ได้ศึกษา ความแตกต่างของการนิเทศที่มีรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อที่จะให้คำแนะนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบของการนิเทศที่มีประสิทธิภาพในสหรัฐอเมริกา ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสำรวจ การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ความแตกต่างของการนิเทศการสอน ผลการวิจัย พบว่า 78% ของกิจกรรมการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เริ่มต้นใช้ในโรงเรียนมาตั้งแต่ 1-6 ปีมาแล้ว 96% ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูนิเทศเชื่อว่าการนิเทศที่หลากหลายจะช่วยให้ครูพัฒนาตนเองและพัฒนาระบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก 79% ของผู้บริหารและครูนิเทศเชื่อว่าการร่วมมือกันพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงครูที่ร่วมกันพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการนิเทศและการนิเทศที่มีรูปแบบที่แตกต่างกัน มีการนำไปใช้เพิ่มขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

ประกิต สิงห์ทอง (2552 : 102) ได้ศึกษา การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และ 3) ความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิบูลชัย ศรีเข้ม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3) ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน และ 5) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติ

หน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน

ศุภชัยรัตน์ วีระสุนทร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศุภชัยมาศ สุขกสิ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับคือการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มและพัฒนาหลักสูตร และ 2) การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประภารัตน์ พนานุสรณ์ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทในการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทในการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามเพศ ตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา เพศชายและเพศหญิง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่งภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการวางแผนการนิเทศภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาและปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยกระบวนการขั้นตอนของการนิเทศในการดำเนินงานที่ดี ให้การนิเทศภายในบรรลุวัตถุประสงค์ตรงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ งานในหน้าที่ การวางแผนและการมีส่วนร่วมต่างกัน ฉะนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างจริงจัง ต่อเนื่องครบกระบวนการตามขั้นตอน เพื่อปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู ผู้วิจัยจึงศึกษารoles บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาบทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษาและเป็นการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอันจะส่งผลให้ครูผู้สอนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ปีการศึกษา 2561 จำนวน 12,167 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 38 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 94 คนและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 224 คน แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู
ขนาดเล็ก	180	1,231	5	38
ขนาดกลาง	230	3,041	7	94
ขนาดใหญ่	218	7,267	7	224
รวม	628	11,539	19	356

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบของเบสท์และคานัน (Best and Kahn) ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 55)

- 5 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ
2. สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) ซึ่งใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลอง ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนและนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเท่ากับ 0.65 – 0.85

5. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 55) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณหาค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 55)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เปรียบเทียบตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำในรูปตารางประกอบบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (%)

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบค่าที (t-test)

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
SS	แทน	ค่า Sum of Squares
MS	แทน	ค่า Mean of Square
df	แทน	ค่า Degree of Freedom
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน
จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

รายการ	จำนวน	
	(n = 375)	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	19	5.10
ครูผู้สอน	356	94.90
รวม	375	100.00
2. ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)	43	11.50
ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)	101	26.90
ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)	231	61.60
รวม	375	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 เป็นครูผู้สอน จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 94.90 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 231 คิดเป็นร้อยละ 61.60

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ดังตาราง 3 - 9

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้าน

บทบาทการนิเทศภายใน	n = 375			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. การจัดระบบการนิเทศ	4.58	.42	1	มาก
2. การดำเนินการนิเทศ	4.46	.42	4	มาก
3. การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ	4.58	.42	1	มาก
4. การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ	4.48	.42	3	มาก
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ	4.41	.38	5	มาก
รวม	4.50	.39		มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด จันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ การจัดระบบการนิเทศ ($\bar{X} = 4.58$) การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ ($\bar{X} = 4.58$) และการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ ($\bar{X} = 4.48$)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการจัดระบบการนิเทศโดยรวมและรายข้อ

การ จัดระบบการนิเทศ	n = 375			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. ความสำคัญในการจัดทำโครงการ การนิเทศภายใน	4.79	.41	1	มาก
2. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างชัดเจน	4.54	.57	7	มาก
3. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน การสอนก่อนการทำโครงการนิเทศภายใน	4.59	.49	5	มาก
4. มีการประเมินโครงการนิเทศภายใน	4.56	.60	6	มาก
5. มีการประชุมวิเคราะห์เป้าหมายและแนวทางใน การปฏิบัติการนิเทศภายใน	4.61	.49	4	มาก
6. มีการประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนร่วมในการ กำหนดเป้าหมายในการนิเทศภายใน	4.43	.50	10	มาก
7. มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ โครงการนิเทศภายในอย่างชัดเจน	4.64	.48	3	มาก
8. กำหนดงบประมาณในการจัดทำโครงการนิเทศ ภายในอย่างชัดเจน	4.49	.50	9	มาก
9. ความสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายใน ร่วมกัน	4.50	.58	8	มาก
10. มีการวางแผนติดตามการปฏิบัติงาน	4.66	.48	2	มาก
รวม	4.58	.42		มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการจัดระบบการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ความสำคัญในการจัดทำโครงการการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.79$) มีการวางแผนติดตามการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.66$) และมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ โครงการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.64$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการดำเนินการนิเทศโดยรวมและรายข้อ

การดำเนินการนิเทศ	n = 375			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	4.50	.50	4	มาก
2. มีประชุมผู้ทำการนิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจในรายละเอียดการนิเทศภายใน	4.55	.50	1	มาก
3. มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยข้อมูลของ สถานศึกษา	4.52	.50	2	มาก
4. กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ ภายใน	4.52	.58	2	มาก
5. มีประชุมชี้แจงและมอบหมายงานให้ตรงกับ ความสามารถของผู้นิเทศ	4.39	.51	9	มาก
6. จัดทำปฏิทินการนิเทศและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.46	.58	6	มาก
7. มีการปฏิบัติการนิเทศภายในตามปฏิทินที่ได้ กำหนดไว้	4.41	.50	8	มาก
8. มีการวางแผนติดตามการประเมินผล การปฏิบัติงาน	4.43	.51	7	มาก
9. บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนิเทศ ภายใน	4.36	.48	10	มาก
10. บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาและ แก้ไขปัญหาร่วมกัน	4.50	.50	5	มาก
รวม	4.46	.42		มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการดำเนินการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
คือ มีประชุมผู้ทำการนิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจในรายละเอียดการนิเทศภายใน
($\bar{X} = 4.55$) มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยข้อมูลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$) และกำหนดรายละเอียด
ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.52$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ
โดยรวมและรายข้อ

การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการ การนิเทศ		n = 375			
		\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1.	เห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.79	.41	1	มาก
2.	มีการประชุมรับฟังความคิดเห็น เสนอแนะ ปัญหาจากผู้เข้าร่วมประชุม	4.54	.57	7	มาก
3.	เก็บข้อมูลผลการนิเทศโดยใช้เครื่องมือ แบบต่างๆ เช่น แบบสังเกต แบบสำรวจ	5.59	.49	5	มาก
4.	มีการเยี่ยม สังเกต และตรวจเช็คชั้นเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.56	.59	6	มาก
5.	มีการแจ้งผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบ	4.61	.49	4	มาก
6.	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	4.43	.50	10	มาก
7.	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์	4.64	.48	3	มาก
8.	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ พบปะระหว่าง ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	4.49	.50	9	มาก
9.	นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.50	.58	8	มาก
10.	มีการประเมินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	4.66	.48	2	มาก
รวม		4.58	.42		มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัด
จันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไป
หาน้อย 3 ลำดับ คือ เห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.79$) มีการประเมินการนิเทศอย่าง
ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.66$) และส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.64$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศโดยรวมและรายชื่อ

การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการการนิเทศ	n = 375			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีการทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการติดตามผลการนิเทศภายใน	4.50	.50	5	มาก
2. มีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	4.55	.50	1	มาก
3. มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการติดตามผลการนิเทศภายใน	4.52	.50	3	มาก
4. มีการสังเกตพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศ	4.52	.58	4	มาก
5. มีประชุมแจ้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศให้เข้าใจตรงกัน	4.39	.51	10	มาก
6. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือในการวัดการประเมินผล	4.46	.58	6	มาก
7. มีการประสานงานระหว่างผู้บริหารกับหัวหน้าโครงการการนิเทศภายใน	4.41	.50	9	มาก
8. มีการเยี่ยม สังเกต และตรวจเช็คผลประเมินอย่างสม่ำเสมอ	4.43	.51	8	มาก
9. มีการนำข้อบกพร่อง มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการนิเทศครั้งต่อไป	4.53	.50	2	มาก
10. มีการนำผลประเมินการนิเทศ มาวิเคราะห์เพื่อแสวงหาแนวทางการนิเทศ	4.45	.50	7	มาก
รวม	4.48	.42		มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = 4.55$)

มีการนำข้อบกพร่อง มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการนิเทศครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.53$) และมีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการติดตามผลการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 4.52$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสิทธิภาพการจักระบบการนิเทศโดยรวมและรายชื่อ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสิทธิภาพการจักระบบการนิเทศ	n = 375			
	\bar{X}	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีการวางแผนในการแลกเปลี่ยนประสิทธิภาพการนิเทศระหว่างสถานศึกษา	4.38	.53	8	มาก
2. มีการนำผลประเมินการนิเทศแลกเปลี่ยนประสิทธิภาพกับสถานศึกษาอื่น	4.41	.56	6	มาก
3. มีการนำผลการประเมินการนิเทศมาเผยแพร่	4.45	.54	2	มาก
4. มีการอบรม เพิ่มศักยภาพทางด้านนิเทศภายใน	4.43	.54	4	มาก
5. มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น เสนอแนะปัญหาจากผู้เข้าร่วมประชุม	4.45	.54	2	มาก
6. มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แลกเปลี่ยนระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	4.41	.54	7	มาก
7. มีการรายงานผลการนิเทศภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	4.43	.54	5	มาก
8. มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานครูและนักเรียนต่อชุมชน	4.48	.55	1	มาก
9. มีการรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	4.34	.52	9	มาก
10. มีการสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี	4.34	.52	10	มาก
รวม	4.41	.48		มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสิทธิภาพการจักระบบการนิเทศ

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานครู และนักเรียนต่อชุมชน ($\bar{X} = 4.48$) มีการนำผลการประเมินการนิเทศมาเผยแพร่ ($\bar{X} = 4.45$) และการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเสนอแนะปัญหาจากผู้เข้าร่วมประชุม ($\bar{X} = 4.45$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา ดังตาราง 9-10

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

บทบาทการนิเทศภายใน	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n = 19)		ครูผู้สอน (n = 356)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การจัดระบบการนิเทศ	4.76	.37	4.57	.42	1.90	.06
2. การดำเนินการนิเทศ	4.58	.46	4.46	.42	1.23	.22
3. การประเมินผลการจัดระบบและ กระบวนการการนิเทศ	4.76	.36	4.57	.42	1.90	.06
4. การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนา ระบบและกระบวนการการนิเทศ	4.58	.45	4.47	.42	1.10	.28
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ประสบการณ์การจัดการระบบการนิเทศ	4.52	.45	4.41	.49	1.00	.32
รวม	4.63	.38	4.50	.39	1.56	.12

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี * $p \leq .05$

จากตาราง 8 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา

การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	P
1. การจัดระบบการนิเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	6.34	2	3.17	20.28	.50
ภายในกลุ่ม	58.10	372	.16		
รวม	64.44	374			
2. การดำเนินการนิเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	6.12	2	3.06	18.84	.28
ภายในกลุ่ม	60.40	372	.16		
รวม	66.52	374			
3. การประเมินผลการจัดระบบ กระบวนการการนิเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	6.34	2	3.17	20.28	.50
ภายในกลุ่ม	58.10	372	.16		
รวม	64.44	374			
4. การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนา ระบบและกระบวนการการนิเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	6.03	2	3.01	18.56	.80
ภายในกลุ่ม	60.37	372	.16		
รวม	66.40	374			
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การจัดระบบการนิเทศ					
ระหว่างกลุ่ม	7.30	2	3.65	16.93	.44
ภายในกลุ่ม	80.23	372	.22		
รวม	87.53	374			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	6.39	2	3.20	23.39	.42
ภายในกลุ่ม	50.89	372	1.37		
รวม	57.28	374			

* $p \leq .05$

จากตาราง 10 แสดงว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ปีการศึกษา 2561 จำนวน 12,167 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดตราด จันทบุรี และระยอง ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ซึ่งกำหนดคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบของเบสต์และคาห์น (Best and Kahn)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณหาค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน

3. วิเคราะห์ ข้อมูลบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เปรียบเทียบตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. วิเคราะห์ ข้อมูลบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำในรูปตารางประกอบบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 ครูผู้สอน จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 94.90 ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.90 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 61.60

2. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การจัดระบบการนิเทศ การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ การดำเนินการนิเทศและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ จัดระบบการนิเทศ

3. การเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราดจำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

3.1 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ดังต่อไปนี้

1. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเห็นว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาประสิทธิผลของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการพัฒนาการนิเทศภายในเพื่อให้หลากหลายและทันสมัยของการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายใน เพราะว่า การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการบริหารและการประกันคุณภาพของทุกสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การจัด การเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติไว้

ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุผล จำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุผล จำเป็นต้องมีการ เปลี่ยนองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาที่มีเงื่อนไขปัญหาทั้งในด้านปัจจัยและกระบวนการทำงาน เพราะการนิเทศภายใน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยที่ผู้บริหารต้องจัดดำเนินการเพื่อช่วยเหลือครู ให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขวัญและกำลังใจพร้อมที่จะร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารมีความสำคัญ ในการดำเนินการด้านนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในเป็นอย่างดี (ปนัดดา ศิริพัฒนกุล, 2558 : 66) ทำให้บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติ ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริย์มาศ สุขกสิ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและ สอดคล้องกับการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ทานู (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก

2. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติงานนั้น ตำแหน่งหน้าที่อาจจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานหรือการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความต้องการทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ เพิ่มประสิทธิภาพ เพิ่มคุณภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาให้สูงขึ้นและการนิเทศการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาครูและมีความรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการช่วยเหลือ ส่งเสริม ชี้แนะทางการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (นันทน์ภัส ไซรัมย์, 2555 : 11) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกิต สิงห์ทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ประภารัตน์ พนานุสรณ์ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานตามบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาที่มีขนาดใดก็ตาม มักจะมีบทบาทการนิเทศภายใน มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับบริบทของหน่วยงานและภารกิจหลักที่ปฏิบัติ เพื่อเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ย่อมมีบทบาทการนิเทศภายในหลากหลายรูปแบบ ตามสถานภาพของสถานศึกษาที่มีความพร้อมต่างกัน และมีปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ต่างกัน กล่าวคือ สถานศึกษาขนาดเล็กดำเนินการการนิเทศภายใน โดยใช้บุคลากรจากสถานศึกษาอื่นมาช่วยในการดำเนินการนิเทศภายในและการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมที่จะพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิภาพตลอดเพิ่มคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น สถานศึกษาขนาดเล็กมีการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในอย่างครบถ้วน แต่สถานศึกษาขนาดเล็กยังขาดแคลนงบประมาณ ขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากชุมชนซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่อาจช่วยเหลือ ส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่ได้เท่าที่ควรและยังขาดงบประมาณทางบุคลากร (รัตนา ชุมไรสง. 2556 : 90) สอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูลชัย ศรีเข้ม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 พบว่า สภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรัตน์ วีระสุนทร (2553 : 94) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด พบว่า สภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีบทบาทในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์จัดระบบการนิเทศ เกี่ยวกับการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและการวางแผนในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การนิเทศระหว่างสถานศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและนำคำแนะนำกลับมาปรับปรุงให้ผลการนิเทศภายในครั้งต่อไปบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์

2. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีบทบาทในการดำเนินการนิเทศ เกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนิเทศภายใน การประชุมชี้แจงมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของผู้นิเทศและการปฏิบัติการนิเทศภายในตามปฏิทินที่ได้กำหนดไว้และส่งผลให้การนิเทศภายในบรรลุเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และก่อให้เกิดประสิทธิผลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีบทบาทในการติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ เกี่ยวกับการประชุมแจ้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศให้เข้าใจตรงกัน การประสานงานระหว่างผู้บริหารกับหัวหน้าโครงการการนิเทศภายใน และการเยี่ยมสังเกตและตรวจเช็คผลประเมินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งผลให้การนิเทศภายในประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาการนิเทศการศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2552). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์พับลิเคชั่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ที.เอส.บี. โปรดักส์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ฉวีวรรณ พันวัน. (2552). การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่.
- ชญากาญจน์ ศรีเนตร. (2558). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขต 10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชารี มณีศรี. (2553). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศิลป์บรรณาการ.
- คนัย ไชโยธา. (2556). สังคม วัฒนธรรม และประเพณี. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง. (2550). การนิเทศภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- นันทน์ภัส ไซรัมย์. (2555). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นิตยา ทองไทย. (2552). การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2554). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ปนัดดา ศิริพัฒน์กุล. (2558). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ประกอบ เนื่อนสกุล. (2552). สภาพและปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุขมนตรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมุขมนตรี.
- ประกิต สิงห์ทอง. (2552). การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประภารัตน์ พนาสุธรรม. (2557). บทบาทผู้บริหารในการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุขมนตรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมุขมนตรี.
- พงศร์พี ปริदानนท์. (2555). การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ละโวทัย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนดิรินทร์.
- พัชรินทร์ สำนักวิชา. (2556). ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิบูลชัย ศรีเข้ม. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขต 10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพรวลัย วันทนา. (2555). การนิเทศการศึกษารูปแบบใหม่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/213347>. 2 มีนาคม 2560.
- รัตนา ชุมไรสง. (2556). สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุขมนตรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมุขมนตรี.
- ราณี กุขรัมย์. (2553). ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มุขมนตรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมุขมนตรี.

- ราตรี สายเขียว. (2557). สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุ่งทิพย์ ทำนุ. (2558). สภาพการบริหารงานพิเศษภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วัฒนา สวัสดิ์นะที. (2555). ความต้องการการนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนจันทน์ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วันฤดี ปุยะติ. (2551). ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วารุณีย์ วงศ์สีชา. (2557). การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์.
- วิภา อยู่คง. (2555). การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิโรจน์ ศรีภักดี. (2553). การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2553). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2552). นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. กรุงเทพฯ : ไทยพับบลิค เอ็ดดูเคชั่น.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ ฯ : อุษาการพิมพ์.
- สุธีรัตน์ วีระสุนทร. (2553). **การศึกษาสภาพการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา).** จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุรัชย์ ฐนแก้ว. (2555). **การนิเทศภายในสถานศึกษามัธยมศึกษากลุ่มดอยอินทนนท์ จังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).** เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุริย์มาศ สุขกสิ. (2556). “การศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหาร
สถานศึกษา,” **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.** 7 (2) : 22.
- อรพรรณ พรสิมา. (2553). **การคิดอย่างไร.** กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันพัฒนาทักษะการคิด.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2552). **การรายงานผลการจัดการศึกษา.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : [http :
//panchalee.wordpress.com/reporting/2009/07/29/](http://panchalee.wordpress.com/reporting/2009/07/29/). 2 มีนาคม 2560.
- เอกกมล ประคองทรัพย์. (2555). **การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).** เลย : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Acheson, K.A. and Gall, M.D. (2003). **Clinical Supervision and Teacher Development:
Perservice and Inservice Applications.** 5th ed. New York: John Wiley & Sons.
- Adams, P. and Dickey, G. (1978). **Basic Principles of Supervision.** New York: American Book.
- Allen, N. J. (1995). **A Three - Component Conceptualization of Organizational
Commitment.** British Columbia: Whistler.
- Beach, M. and Reinhartz, J. (2000). **Supervision Leadership Focus on Instruction.**
Boston : Allyn and Bacon.

- Briggs, H. and Justman, J. (1952). **Improving Instruction Through Supervision.**
New York: Mc Graw-Hill.
- Burton, W. and Bruckner, J. (1955). **Supervision: A Social Process.** New York: Appleton-Century.
- Cogan, M. (1973). **Clinical Supervision.** Boston: Houghton Mifflin.
- Downing, J. (1968). **Reading Readiness.** New York: Business Publications.
- Glatthorn, A.A. (1984). **Differentiated Supervision.** Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Glickman, C.D. (2004). **Developmental Supervision: Alternative Practice for Helping Teachers Improve Instruction.** Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: Mc Graw-Hill.
- Harris, B.M. (1985). **Supervisory Behavior in Education.** Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Jailall, M.S. (1998). "Differentiated Supervision Revisited: Towards The Development of an Effective Supervisory Model to Promote Teacher Growth and Instructional Improvement". **Dissertation Abstracts International**, 59 (3) : 675 – A.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement**, 30 (3) : 607 – 610.
- Marks, J.R. and et al. (1978). **Handbook of Educational Supervision: A Guide for the Practitioner.** Boston: Allyn and Bacon.
- Marquardt, M. J. (2002). **Building the Learning Organization Mastering the 5 Elements for Corporate Learning.** New Jersey: Prentice-Hall.
- O'Dell, C. and Grayson, C. (1998). **If Only We Know What We Know. Identification and Transfer of Internal Best Practice.** California: Management.
- Gupta, D.K. (1981). **Analyzing Public Policy Concepts, Tools, and techniques.**
Washington, D.C.: CG Press.

- Sergiovanni, T. J. and Starratt, R. J. (1988). **Supervision: Human Perspectives**. New York: Mc Graw-Hill.
- Stoop, E. (1978). **Handbook of Educational Supervision: A Guide for the Practitioner**. Boston: Allyn and Bacon.
- Thomas, J. and Robert, J. (1988). **Effective schools and Effective Teachers**. Boston: Allyn and Bacon.
- Tilahun, B. (1998). **The Kind of School Supervision Needed in Developing Countries: A Case Study of Ethiopia**. Boston: Allyn and Bacon.
- Weyne, R. (1996). **Human Resource Management**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Wile, L.K. (1985). **Supervision for Better Schools**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายพงศ์ศักดิ์ วงษ์แก้ว ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดมาบไผ่ จังหวัดจันทบุรี
2. นายชยุต พิพัฒฐาคร ผู้อำนวยการ
โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม จังหวัดระยอง
3. นางสาวธีมาพร ศรีหะริญ ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านสวนใน จังหวัดตราด
4. นางสาวสมฤทัย รอดพูนพงศ์ ครูชำนาญการ
โรงเรียนนายายอามพิทยาคม จังหวัดจันทบุรี
5. นางสาวรัตนา แสงจันทร์ ครูชำนาญการ
โรงเรียนอนุบาลวัดคลองใหญ่ จังหวัดตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๑๔๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายพงษ์ศักดิ์ วงษ์แก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวณัฐ ญาณะโต นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพันธ์ ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญทำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

ผู้ช่วยอธิการบดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐

โทรสาร ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๑๔๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายชยุต พิพัฒฐาคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวณัฐ ญาณะโส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรียมาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

ผู้ช่วยอธิการบดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐

โทรสาร ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๑๔๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวธีมาพร ศรีหะรัญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวณัฏฐิ ญาณะ โส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

ผู้ช่วยอธิการบดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐

โทรสาร ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๑๔๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวสมฤทัย รอดพูนพงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวณัฏฐิ ญาณะ โส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

ผู้ช่วยอธิการบดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐

โทรสาร ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๑๔๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวรัตนา แสงจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวณัฏฐิ ญาณะ โส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพันธ์ ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญทำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาร่างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

ผู้ช่วยอธิการบดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐

โทรสาร ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/๑๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวณัฐ ญาณะโส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง เรื่อง “การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นางสาวณัฐ ญาณะโส นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

ผู้ช่วยอธิการบดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐

โทรสาร ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๖๑

ที่ ศร ที่ ศร ๐๕๕๒.๑๓/๑๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวณัฐ ญาณะโส นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง เรื่อง “การศึกษาบทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็น กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย จึงขออนุญาตนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นางสาวณัฐ ญาณะโส เข้าเก็บรวบรวม ข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

ผู้ช่วยอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐

โทรสาร ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๖๑

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

คำชี้แจง

1. งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่กระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด และนำไปใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาวณัฐณี ญาณะโส

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพ

() ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครูผู้สอน

2. ขนาดของสถานศึกษา

() ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา)

() ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121- 300 คน)

() ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับข้อความ ต่อไปนี้แล้ว
พิจารณาว่า ท่านมีความคิดเห็นต่อบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ให้ตรงกับ
ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ตามคะแนนซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีบทบาทการนิเทศภายในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	กำหนดนโยบายเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา		✓			

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า การกำหนดนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษา มีระดับบทบาทการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก เป็นต้น

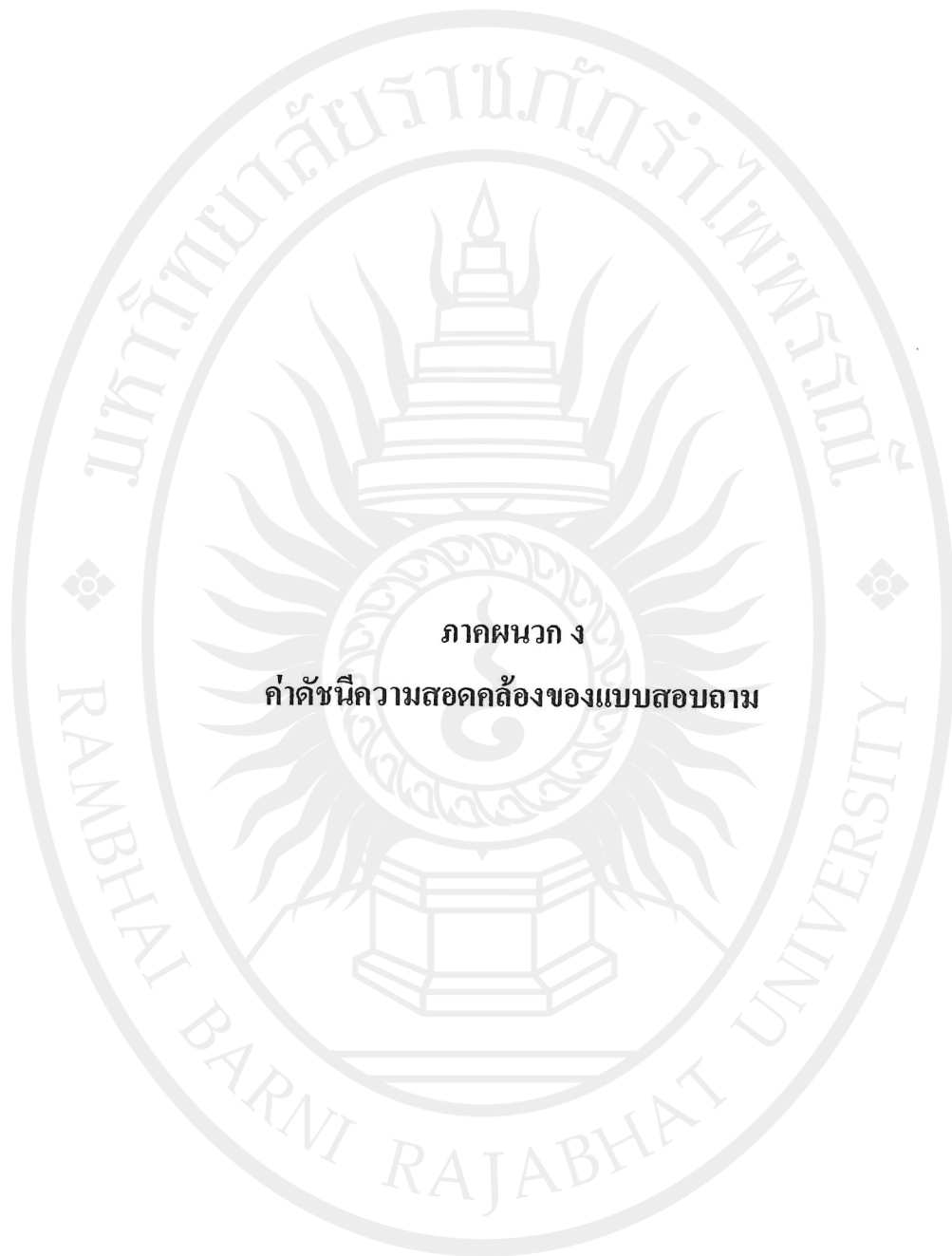
ข้อ	บทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
การจัดระบบการนิเทศ						
1	ความสำคัญในการจัดทำโครงการ การนิเทศภายใน					
2	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างชัดเจน					
3	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน ก่อนการทำโครงการนิเทศภายใน					
4	มีการประเมินโครงการนิเทศภายใน					
5	มีการประชุมวิเคราะห์เป้าหมายและแนวทางใน การปฏิบัติการนิเทศภายใน					
6	มีการประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมายในการนิเทศภายใน					
7	มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ โครงการนิเทศภายในอย่างชัดเจน					
8	กำหนดงบประมาณในการจัดทำโครงการนิเทศ ภายในอย่างชัดเจน					
9	ความสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายใน ร่วมกัน					
10	มีการวางแผนติดตามการปฏิบัติงาน					
การดำเนินการนิเทศ						
11	มีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล					
12	มีประชุมผู้ทำการนิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจในรายละเอียดการนิเทศภายใน					
13	มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยข้อมูลของ สถานศึกษา					
14	กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ ภายใน					

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
15	มีประชุมชี้แจงและมอบหมายงานให้ตรงกับ ความสามารถของผู้นิเทศ					
16	จัดทำปฏิทินการนิเทศและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ					
17	มีการปฏิบัติการนิเทศภายในตามปฏิทินที่ได้ กำหนดไว้					
18	มีการวางแผนติดตามการประเมินผล การปฏิบัติงาน					
19	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนิเทศ ภายใน					
20	บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาและแก้ไข ปัญหาร่วมกัน					
การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ						
21	เห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน					
22	มีการประชุมรับฟังความคิดเห็น เสนอแนะปัญหา จากผู้เข้าร่วมประชุม					
23	เก็บข้อมูลผลการนิเทศโดยใช้เครื่องมือแบบต่างๆ เช่น แบบสังเกต แบบสำรวจ					
24	มีการเยี่ยม สังเกต และตรวจเช็คชั้นเรียนอย่าง สม่ำเสมอ					
25	มีการแจ้งผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบ					
26	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข					
27	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งวิทยากรท้องถิ่นให้ เกิดประโยชน์					
28	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ พบปะระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ					

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
29	นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา					
30	มีการประเมินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง					
การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ						
31	มีการทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการติดตาม ผลการนิเทศภายใน					
32	มีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล					
33	มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการติดตามผล การนิเทศภายใน					
34	มีการสังเกตพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศ					
35	มีประชุมแจ้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศ ให้เข้าใจตรงกัน					
36	การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้เครื่องมือ ในการวัดการประเมินผล					
37	มีการประสานงานระหว่างผู้บริหาร กับหัวหน้า โครงการการนิเทศภายใน					
38	มีการเยี่ยม สังเกต และตรวจเช็คผลประเมินอย่าง สม่ำเสมอ					
39	มีการนำข้อบกพร่อง มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อดำเนินการนิเทศครั้งต่อไป					
40	มีการนำผลประเมินการนิเทศ มาวิเคราะห์ เพื่อแสวงหาแนวทางการนิเทศ					

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศ						
41	มีการวางแผนในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การนิเทศระหว่างสถานศึกษา					
42	มีการนำผลประเมินการนิเทศแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น					
43	มีการนำผลการประเมินการนิเทศมาเผยแพร่					
44	มีการอบรมเพิ่มศักยภาพทางด้านนิเทศภายใน					
45	มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น เสนอแนะ ปัญหาจากผู้เข้าร่วมประชุม					
46	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แลกเปลี่ยนระหว่าง ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ					
47	มีการรายงานผลการนิเทศภายในต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา					
48	มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานครูและ นักเรียนต่อชุมชน					
49	มีการรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ					
50	มีการสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง
ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 11 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายในของ
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม IOC	ค่า แปล ผล	
		1	2	3	4	5			
		การจัดระบบการนิเทศ							
1.	ความสำคัญในการจัดทำโครงการ การนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
2.	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
3.	มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน การสอนก่อนการทำโครงการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	0	+4	0.80	ใช้ได้
4.	มีการประเมินโครงการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
5.	มีการประชุมวิเคราะห์เป้าหมายและ แนวทางในการปฏิบัติการนิเทศภายใน	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
6.	มีการประชุมชี้แจงให้ผู้มีส่วนร่วมในการ กำหนดเป้าหมายในการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
7.	มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ของโครงการนิเทศภายในอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
8.	กำหนดงบประมาณในการจัดทำโครงการ นิเทศภายในอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
9.	ความสำคัญของการดำเนินการนิเทศภายใน ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
10.	มีการวางแผนติดตามการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
การดำเนินการนิเทศ									
11.	มีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
12.	มีประชุมผู้ทำการนิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจในรายละเอียดการนิเทศ ภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
		13.	มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยข้อมูลของ สถานศึกษา	+1	+1	+1			
14.	กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ ภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
15.	มีประชุมชี้แจงและมอบหมายงานให้ตรงกับ ความสามารถของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	0	+4	0.80	ใช้ได้
16.	จัดทำปฏิทินการนิเทศและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
17.	มีการปฏิบัติกรนิเทศภายในตามปฏิทินที่ได้ กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
18.	มีการวางแผนติดตามการประเมินผล การปฏิบัติงาน	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
19.	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมใน การนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
20.	บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาและ แก้ไขปัญหาาร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ									
21.	เห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80	ใช้ได้
22.	มีการประชุมรับฟังความคิดเห็น เสนอแนะ ปัญหาจากผู้เข้าร่วมประชุม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
23.	เก็บข้อมูลผลการนิเทศโดยใช้เครื่องมือแบบ ต่างๆ เช่น แบบสังเกต แบบสำรวจ	+1	+1	+1	+1	0	+4	0.80	ใช้ได้
24.	มีการเยี่ยม สัมภาษณ์ และตรวจเช็คชั้นเรียน อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
		25.	มีการแจ้งผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบ	+1	+1	+1			
26.	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
27.	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งวิทยาการ ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
28.	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ พบปะระหว่างผู้ นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
29.	นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
30.	มีการประเมินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ									
31.	มีการทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของ การติดตามผลการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
32.	มีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
33.	มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายใน การติดตามผลการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
34.	มีการสังเกตพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
35.	มีประชุมแจ้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การนิเทศให้เข้าใจตรงกัน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
36.	การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้ เครื่องมือในการวัดการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	0	+4	0.80	ใช้ได้
37.	มีการประสานงานระหว่างผู้บริหารกับ หัวหน้าโครงการการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

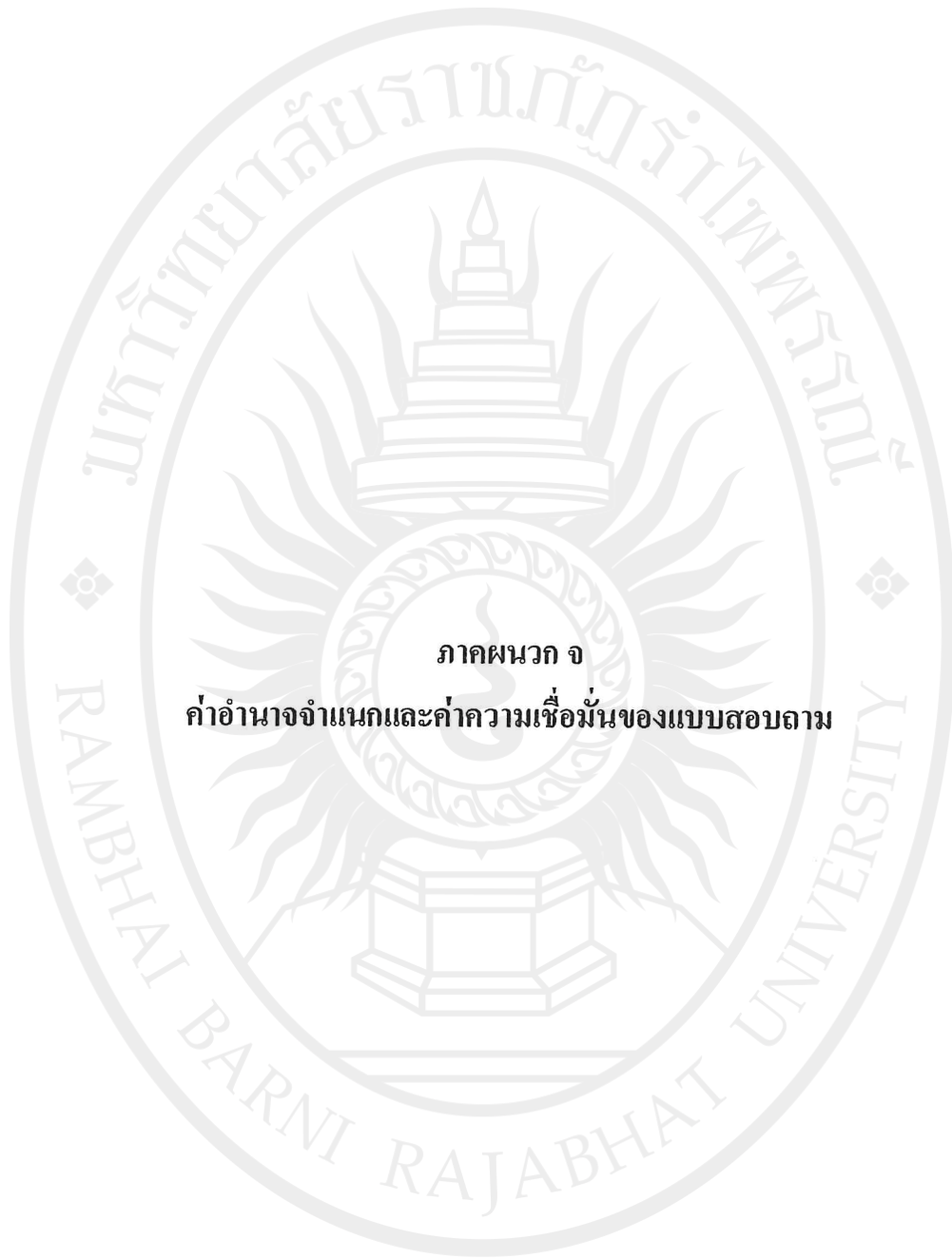
ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
		38.	มีการเยี่ยม สังกัด และตรวจเช็คผลประเมิน อย่างสม่ำเสมอ	+1	0	+1			
39.	มีการนำข้อบกพร่อง มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อดำเนินการนิเทศครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
40.	มีการนำผลประเมินการนิเทศ มาวิเคราะห์ เพื่อแสวงหาแนวทางการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดการระบบการนิเทศ									
41.	มีการวางแผนในการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การนิเทศระหว่างสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
42.	มีการนำผลประเมินการนิเทศแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับสถานศึกษาอื่น	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
43.	มีการนำผลการประเมินการนิเทศมาเผยแพร่	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
44.	มีการอบรม เพิ่มศักยภาพทางด้านนิเทศ ภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
45.	มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น เสนอแนะปัญหาจากผู้เข้าร่วมประชุม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
46.	มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แลกเปลี่ยน ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
47.	มีการรายงานผลการนิเทศภายในต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
48.	มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานครู และนักเรียนต่อชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
49.	มีการรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ชื่อ	บทบาทการนิเทศภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
		50. มีการสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี	+1	+1	+1	+1			

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายใน
ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
การจัดระบบการนิเทศ	
1.	.65
2.	.73
3.	.72
4.	.82
5.	.70
6	.72
7	.83
8	.67
9	.74
10	.88
การดำเนินการนิเทศ	
11.	.79
12.	.88
13.	.79
14.	.75
15.	.70
16	.78
17	.67
18	.73
19	.68
20	.78
การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ	
21.	.72
22.	.75
23.	.73

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
การประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการการนิเทศ	
24.	.82
25.	.79
26.	.69
27.	.76
28.	.81
29.	.76
30.	.85
การติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการการนิเทศ	
31.	.81
32.	.76
33.	.81
34.	.85
35.	.81
36.	.72
37.	.74
38.	.85
39.	.87
40.	.79
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์	
41.	.76
42.	.75
43.	.83
44.	.75
45.	.81

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
46.	.75
47.	.81
48.	.83
49.	.77
50.	.77

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด อยู่ระหว่าง 0.65-0.88

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เท่ากับ 0.98

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวณัฐณี ญาณะโส
วัน เดือน ปีเกิด	31 มกราคม 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 11/1 หมู่ 4 ตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี 22170
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูอัตราจ้าง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสฤทธิพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมท่าแคตง จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2552	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมท่าแคตง จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2553	ครุศาสตรบัณฑิต ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2562	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี